

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΑΛΕΥΡΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ

1911

(PAGES POLITIQUES DE 1911)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΔΩΝ

1911

*Η ανατύπωσις απαγορεύεται.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΑΛΕΥΡΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ

1911

(PAGES POLITIQUES DE 1911)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΔΩΝ

—
1911

Ἡ ἀνατύπωσις ἀπαγορεύεται.

ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ

1911

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΕΝ Τῃ ΒΑΛΚΑΝΙΚῃ

Οὐδέποτε ἴσως τὸ ἔαρ ἀνέτειλεν ἐν τῇ Βαλκανικῇ τόσον ἀβέβαιον, ἀγωνιώδες, ὅσον τὸ ἔαρ τοῦ 1911. Καὶ ἴσως οὐδέποτε ἡ πανανατολικὴ καὶ πανευρωπαϊκὴ πολιτικὴ ζύμωσις ὑπῆρξε τόσον γόνιμος εἰς μυστηριώδη σχέδια, ὅσον ἡ σήμερον ἐν τοῖς παρασκηνίοις τῶν εὐρωπαϊκῶν Ἀνακτοβουλίων ἐπιτελουμένη. Πιθανὸν τὰ τοιαῦτα νὰ ἔλεγον καὶ νὰ ἔγραφον καὶ ἄλλοι ἄλλοτε, διότι οὐδέποτε ἡ Ἀνατολὴ διετέλεσεν ἤρεμος, διότι οὐδέποτε οἱ Ἀνατολικοὶ λαοὶ ἐκοιμήθησαν ἤσυχοι καὶ ἠγέρθησαν ἡσυχώτεροι χωρὶς νὰ ἴδωσι πρὸ αὐτῶν ὀρθούμενον διηνεκῶς τὸ φάσμα τῆς ἀβεβαιότητος τῆς αὔριου. Οὐδεὶς λαὸς ἠσθάνθη τόσους παλμοὺς ἀγωνίας ὅσους ὁ λαὸς τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ζῶν ὑπὸ τὸ γλυκύτερον φῶς καὶ ἀναπνέων ὑπὸ τὸν ὠραιότερον τῆς γῆς οὐρανόν. Ἄλλ' ὅσοι ἡ φύσις ὑπῆρξε δι' αὐτὸν εὐμενής, τόσον αἱ πολιτικαὶ συνθήκαι ἐδημιούργησαν διηνεκῇ τῆς ζωῆς ὑπερέντασιν. Καὶ ἡ

κατάστασις αὕτη τῆς πολιτικῆς ὑπερεντάσεως καὶ ὑπερνευ-
ρικότητος παρουσιάζεται κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἕαρ εἴπέρ ποτε
ἐπικίνδυνος καὶ ἀπειλητικῆ. Ἡ Νεοτουρκικὴ μεταπολίτευσις
ἐδημιούργησε νέαν ὅλως ἀπροσδόκητον τῶν πραγμάτων
κατάστασιν. Παλαιὰ πολιτικὰ δόγματα στυγνῆς πραγματι-
κότητος καὶ ὁμοτάτου ρεαλισμοῦ ἐτέθησαν πρὸς στιγμὴν
κατὰ μέρος καὶ οἱ εὐστροφώτεροι τῶν διπλωματῶν, τῶν
ἰθυνότων τὰς τύχας τοῦ κόσμου, ἐλοξοδρόμησαν εἰς τὸ
παιγνίδιον τῶν πολιτικῶν ἐλιγμῶν. Ἡ σημαία τῆς Ρέσνης
δὲν εἶχε προϋπολογισθῆ. Ἡ Μυρστέγγη καὶ ἡ Ρεβάλη δὲν
ἀνῆκον μὲν εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε ὑπέστησαν
τὸν ἀντίκτυπον τῆς Ρέσνης καὶ τῆς ἐπαύλεως Ἀλατίνῃ. Ἐν
τῇ ἐξελίξει ὅμως τῶν πραγμάτων αἱ πρῶται σκέψεις ὑπεχώ-
ρησαν εἰς δευτέρας τοιαύτας. Καὶ ἡ δοκιμασία τῶν νέων
πραγμάτων ἐξακολουθεῖ. Ἀκριβῶς δὲ ὅσῳ ζωηρότερον καὶ
ἐπιμελέστερον ἐξακολουθεῖ ἡ δοκιμασία αὕτη, τόσῳ βαθυτέρα
καθίσταται ἡ ἔντασις τῆς ζωῆς τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς,
τόσον ἀγωνιωδεστέρα ἢ περίοδος τῆς ἀναμονῆς, τόσῳ συ-
χνότεροι οἱ διὰ τὴν αὔριον παλμοί. Καὶ ἐκ τῆς σκέψεως
ταύτης ὠρμήθην διὰ νὰ γράψω τὰς **«Πολιτικὰς σελίδας
τοῦ 1911»**, τὰς ὁποίας προὔτιθέμην νὰ ἐκδώσω τὰς πρῶ-
τας ἐβδομάδας τοῦ νέου ἔτους, τοῦθ' ὅπερ ὅμως δὲν ἠδυν-
νήθην νὰ πράξω διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μου.

ΟΙ ΛΑΟΙ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΕΝ ΕΓΡΗΓΟΡΣΕΙ

ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ ΚΑΙ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΙ
Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΣΜΟΣ

Καὶ προβάλλει νῦν τὸ ἐρώτημα : Πόσον θὰ ἐξακολουθήσῃ
ἡ ἐνεστῶσα δοκιμασία ; Καὶ ἐν τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ ἔγκειται
ἡ ἀγωνία ὅλων τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, διότι οὐδεὶς γνω-
ρίζει τί δύναται νὰ συμβῆ. Ὁ πολὺς Ραδοσλάβωφ, ἀρχαῖος
πρωθυπουργὸς τῆς Βουλγαρίας, μοὶ ἔλεγε τελευταίως ἐν
Σοφίᾳ : *«Τοιαύτη εἶνε ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἐν Ἀνα-
τολῇ καὶ τοιαύτη ἡ ἐπιτελουμένη ζύμωσις ἐν Ἐυρώπῃ, ὥστε
οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς πρέπει διηρεκῶς νὰ διατελῶσιν ἐν
ἐγρηγόρσει καὶ νὰ ετοιμάζωνται διὰ τὴν πόλιν, ἣτις θὰ εἶναι
τρομερά. Πιθανὸν τίποτε νὰ μὴ συμβῆ. Πιθανὸν νὰ παρέλ-
θωσιν εἰσέτι ἔτη πολλὰ καὶ νὰ ἐξακολουθῆ ἡ αὕτη ἐν τῷ
Αἴμα ἀόριστος κατάστασις. Διότι οὐδὲν ἀσταθέστερον τῆς πο-
λιτικῆς τῶν ἰσχυρῶν, ὅταν ἔχωσι μάλιστα συμφέροντά τινα
οἰκονομικὰ ἀπαιτοῦντα χρόνον καὶ ἐπιφυλακτικότητα. Ἀλλὰ
τὴν διέξοδον δύνανται νὰ δημιουργήσουν αὐτοὶ οἱ λαοὶ τῆς
Ἀνατολῆς καὶ αἱ σφαῖραι νὰ φύγωσι μίαν ἡμέραν ἐκ τῶν
δύλων, χωρὶς νὰ ἐννοήσουν τοῦτο καὶ αὐτοὶ οἱ μαχηταί».*

Ὁ δὲ Μαρίνκοβιτς, ἀρχαῖος Σέρβος ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερι-
κῶν καὶ ἄλλοτε πρεσβευτῆς τῆς Σερβίας ἐν Ἀθήναις, μοὶ
ἔλεγε τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ Φεβρουαρίου ἐν Βελι-
γραδίῳ τὰ ἑξῆς : *«Ἐχομεν πληροφορίας ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ
βαρῶνος Αἴργενταλ ἀνεκοίνωσεν ἐμπιστευτικῶς, ὅτι τὸ Βαλ-
κανικὸν ζήτημα τίθεται ὁσονούπω ἐπὶ τοῦ τάπητος. Ἡμεῖς*

γρηγορούμεν, ἀλλ' ὀφείλουσιν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς νὰ ἐνωθῶσιν ἐν τῷ κοινῷ ἀγῶνι».

Κατὰ τὴν ἐν Σοφίᾳ καὶ Βελιγραδίῳ πρό τινων ἑβδομάδων διαμονήν μου ἐμόρφωσα τὴν πεποίθησιν, ὅτι Βούλγαροι καὶ Σέρβοι αἰσθάνονται βαθύτατα, ὅτι ἡ κατάστασις ἐν τῇ Βαλκανικῇ εἶναι εἴπερ ποτε ἀκροσφαλῆς, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ αὕτη καὶ ὅτι δυσχερῶς θὰ προληφθῶσιν οἱ μεγάλοι κλονισμοί, οἱ ὅποιοι θὰ κρίνωσι περὶ τοῦ μέλλοντος. **Ἐπίσης ἐσχημάτισα τὴν γνώμην, ὅτι ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτῶν δὲν ὑπάρχει ἴχνος μοιρολατρικῆς ἀντιλήψεως καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐξαρτῶσιν ἐκ τῶν δυνάμεων τὰς ὁποίας θὰ ἀναπτύξωσιν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ μεγάλου ἀγῶνος.** Ὁ Μαρίνκοβιτς μοι εἶπεν: «Ἐὰν πέσωμεν, θὰ πέσωμεν ὡς ἦρωες». Ὁ δὲ Δάνεφ, ἀρχαῖος πρωθυπουργός, ἐτόνισε: «Τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τοὺς ἰσχυροὺς». Καὶ ὁ Λιάπτσεφ, ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν, μοι ἐδήλωσε: «Μόνον διὰ τῆς δυνάμεως θὰ σωθῶμεν». Παρατήρησα καὶ τοῦτο: «Ὅτι οἱ Βούλγαροι εἶναι ψυχραιμότεροι ἐν τῇ ἀναμονῇ καὶ ταῖς τυχόν προσδοκίαις των, ἐνῶ οἱ Σέρβοι κἄπως ἐκνευρισμένοι ἐν τῷ ἀπελπιστικῷ αὐτῶν ἡρωϊσμῷ.

*

Οὐδεὶς δύναται νὰ φαντασθῇ γλυκύτερον καὶ ἡρεμότερον διπλωμάτην ἀπὸ τὸν κ. Μιλοβάνοβιτς, ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Σερβίας, ὅστις εἶναι καλλιτέχνης ὑπέροχος εἰς τὸ νὰ διατυποῖ τὰς σκέψεις του διὰ τῆς μᾶλλον βελουδίνης ἀπαλῆς, μελιχίας καὶ αἰσιοδόξου φρασεολογίας. Ὅσον ἡρεμος καὶ εὐοίωνος φαίνεται ὁ κ. ὑπουργὸς εἰς τοὺς ξένους, τόσῳ, νομίζω, βαθύτερα εἶναι ἡ ἀγωνία τῆς ψυχῆς του. «Δύναμαι νὰ σᾶς ὀμιλήσω περὶ τῆς ἐπαύριον, μοι εἶπεν. Ἄλλὰ δὲν βλέπω οὐδαμῶς ἀπειλητικὰ νέφη. Τοῦναντίον προσβλέπω πρὸς ὀρίζοντα αἴθριον». Ὁ κ. Μιλοβάνοβιτς ἐπειράθη νὰ παραστήσῃ τὰ πράγματα ὅλα ρόδινα,

ἐκπληρῶν ἴσως τὸ σκληρὸν καθήκον τοῦ ὑπευθύνου ὑπουργοῦ. Ἄλλ' ὡς μοι εἶπον ἐν Βελιγραδίῳ, ἐν τῇ τελευταίᾳ μυστικῇ συνεδρίᾳ τῆς Βουλῆς ὁ κ. Μιλοβάνοβιτς ἦτο ὁ ζωηρότερος ὑπουργός, ἀφοῦ ἐτόνισεν ὅτι ἡ κατάσταση τῆς Ἐυρώπης εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ Σερβία ὀφείλει νὰ καταστῇ ἐν ἀπέραντον στρατόπεδον, ὅτι ὀφείλει νὰ προμηθευθῇ τόσα ὄπλα, ὅσοι εἶναι οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν αὐτά, δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας μέχρι τοῦ 55ου. Καὶ ἔχων ὑπ' ὄψει τὰς σκέψεις ταύτας τοῦ Μιλοβάνοβιτς δὲν δύναμαι νὰ μὴ διίδω κάποιαν ὀδυνηρὰν τραγικότητα τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῖ πρὸς πάντας τοὺς ξένους δημοσιογράφους, οἱ ὅποιοι λαμβάνουσι τὴν τιμὴν νὰ πλησιάσωσιν αὐτόν. Ὅτι δὲ ἡ κατάσταση ἐν τῇ Βαλκανικῇ οὐδὲν εἶναι μακαρίως ἡρεμος ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος στρατιωτικοῦ πυρετοῦ.

Πράγματι εἶναι ἀπερίγραπτος ὁ ὄργασμός τῆς στρατιωτικῆς ζωῆς τῆς Σερβίας, ἣτις σήμερον δὲν εἶναι Κράτος πρότυπον διοικητικῆς ὀργανώσεως, λευκῆς πολιτικῆς διοικήσεως καὶ αὐστηρᾶς νομιμότητος. Τὰ κόμματα ἐξακολουθοῦσιν ὀργιάζοντα καὶ ἴσως περισσότερον τῶν ἐν Ἑλλάδι τοιούτων πρὸ τῆς τραγελαφικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γουδί. Οὐδένα Σέρβον δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ χωρὶς ν' ἀνήκῃ εἰς ἐν οἰονδήποτε κόμμα. Οὐδεὶς ὑπάρχει ἀνεξάρτητος. Ἄλλὰ παρὰ τὸν θανατηφόρον αὐτὸν κομματισμόν, ἡ προσοχὴ ὅλων συγκεντροῦται εἰς τὴν δημιουργίαν στρατοῦ. Τὸ σύμβολον σήμερον ὅλων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐν Βελιγραδίῳ εἶναι ἡ τελειοποίησις τοῦ στρατοῦ. Μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1912 θὰ συμπληρωθῇ ἐντελῶς ὁ ἐξοπλισμὸς τοῦ σερβικοῦ στρατοῦ, καθὼς καὶ ἡ ὀργάνωσις αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ σχεδίου τοῦ ρωσικοῦ ἐπιτελείου. Ἐὰν δὲ πιστεύσωμεν πληροφορίας τινάς, τὸ σχέδιον τῆς ὀργανώσεως τοῦ σερβικοῦ στρατοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ ρωσικοῦ ἐπιτελείου, ἀποβλέπει εἰς κοινήν ἐκστρατείαν τῶν ρωσι-

κῶν καὶ σερβικῶν στρατευμάτων. Ὅπωςδὴποτε πυρετώδης ὁ ὄργανισμὸς τοῦ σερβικοῦ ἔθνους διὰ τὸν στρατὸν του, ὄργανισμὸς ἐξόχως ἀξιέπαινος, ἀφ' οὗ δὲν πρόκειται ἢ περὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ὑπάρξεως, περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας, κινδυνεύουσης μεγάλως ἐκ τοῦ χειμαρρωδῶς ὄλονεν ἀναπτυσσομένου παγγερμανικοῦ κολοσσοῦ. Καὶ ὁ σερβικὸς αὐτὸς ὄργανισμὸς ἀνεπτύχθη ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, ὁπότε ἀνενοῦτο τὸ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν πατροπαράδοτον μῖσος καὶ ἡ σερβικὴ ψυχὴ ἐκ τῆς τραγικῆς αὐτῆς ἀπογνώσεως ἠντλεῖ τὴν μεγαλειτέραν καὶ ἱερωτέραν αὐτῆς δύναμιν. Ἀναντίρρητον ὅτι πρὸ τοῦ ἐσχάτου κινδύνου αἱ σερβικαὶ λόγχοι ἠνωμένοι ἐν τῇ κοινῇ ἀμύνῃ τῶν ὠραίων τῆς πατρίδος ἰδεωδῶν θὰ θαυματουργήσουν. Ἄλλ' ὅτι θλίβει τὸν ἐπισκέπτην εἶναι ὅτι ἡ χώρα αὕτη κατατρίβεται πολὺ εἰς τὰ προσωπικὰ πάθη, ὅτι ἔλλείπουν αἱ μεγάλαι καὶ ἐξαιρετικαὶ ἐκεῖναι ἐν τῇ πολιτικῇ κοινίστρᾳ φυσιογνωμίαι, αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν εὐρωστίαν τῶν ἔθνων. Ἐξέχουσι μόνον αἱ μορφαὶ τῶν κ. κ. Νοβάκοβιτς καὶ Μιλόβανοβιτς. Οἱ δύο οὗτοι πολιτικοὶ ἄνδρες θέλουν νὰ ὀδηγήσωσι τὴν χώραν των, ἂν ὄχι εἰς τοὺς ἱστορικοὺς θριάμβους ἐν τῇ σεμνῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς ἐθνικῆς των ἐξέλιξεως, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν. Εἰς ἐπίμετρον δὲν ὑπάρχει πλήρης ἢ συναισθησις τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου πρὸς τὸ Κράτος. Ἡ ἀντίληψις τῶν Σέρβων περὶ τῶν πρὸς τὸ Κράτος ὑποχρεώσεων αὐτῶν εἶναι ἐλλιπής. Παρ' ὅλα ὅμως τὰ ἀνωτέρω, ἐμόρφωσα τὴν γνώμην ὅτι τὸ σερβικὸν ἔθνος ἀπὸ διετίας διέγραψε κάποιαν νέαν ἀναβιωτικὴν καὶ ἔντονον πολιτικὴν ἐργασίαν καὶ ὅτι σήμερον τὸ Βελιγράδιον πολιτικῶς, διπλωματικῶς καὶ στρατιωτικῶς δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητον κέντρον, ἀλλ' ἐκπροσωπεῖ τοῦναντίον δύναμιν, ἣν δέον πάντες οἱ μέλλοντες τῶν Βαλκανίων μαχηταί, σύμμαχοι ἢ ἀντίπαλοι, νὰ λογαριάζουν καὶ νὰ παρακολουθοῦν.

Δὲν θὰ λησμονήσω τοὺς λόγους τοῦ διεθυντοῦ τοῦ «Βή-

ματος» τῆς σερβικῆς πρωτεύουσος: «Πρὸ τριετίας ἀκόμη, μοι εἶπεν, εὐρισκόμεθα ἴσως ὑπὸ λήθαργον. Τώρα ὅλοι δὲν κοιμώμεθα, νομίζοντες ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν θ' ἀκούσωμεν τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Καλλιτέραν ἔνεσιν, διὰ νὰ ἐγρηγορῶμεν, ἀπὸ τὴν προσάρτησιν τῶν δύο ἐπαρχιῶν δὲν ἠδυνάμεθα ποτὲ νὰ φαντασθῶμεν».

Εἰς τὰς ἀνωτέρω γραμμὰς ἀποκρυσταλλοῦται ὅλος ὁ σερβικὸς ὄργανισμὸς.

* * *

Τὸν αἵματηρὸν κλονισμόν, ὃν ἠσθάνθησαν οἱ Σέρβοι ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τῆς προσαρτήσεως, ἠσθάνθησαν καὶ οἱ Βούλγαροι εὐθὺς ὡς ἐγνώσθη ἡ Τουρκορρομανικὴ σύμβασις, καίτοι τὰ δύο γεγονότα ὑπῆρξαν ἐντελῶς ἀνόμοια, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ Σέρβοι ἔρηξαν ἀπελπιστικὰς κραυγὰς καὶ ἐπειράθησαν νὰ ριφθῶσιν εἰς τὸν περὶ τῶν ὄλων, ἀγῶνα ἀποστείλαντες εἰς Εὐρώπην σεμνοὺς καὶ εὐγλώττους ἀποστολοὺς ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνός των· ἀλλ' ἐν τέλει ὑπέκυψαν μετ' ὀδυνηρᾶς ἀπογνώσεως εἰς τὴν μοιραίαν ἀνάγκην, εἰπόντες: «Ἄντὶ ν' αὐτοκτονήσωμεν θ' ἀναμείνωμεν εὐνοϊκωτέρας ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν περιστάσεις».

Ἀντιθέτως οἱ Βούλγαροι δὲν ἔρηξαν κραυγὰς ἀπογνώσεως. Ἠσθάνθησαν τὴν ἀγανάκτησαν βαθεῖαν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν των καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἤρχισαν καταστρώνοντες τὸ σχέδιον τῆς πολιτικῆς τοῦ μέλλοντος πρὸ τῆς νέας τῶν πραγμάτων καταστάσεως. Διὰ τοὺς Βουλγάρους ἡ εἰρήνη ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ.

Ἡ Βουλγαρικὴ ψυχὴ ὀργᾶ πρὸς ἄλλους ὀρίζοντας. Καὶ ὅσον οἱ Βούλγαροι ἐσωτερικῶς εἶναι εἰς φρικτὸν βαθμὸν διηρημένοι, τόσον ἐξωτερικῶς πειθαρχοῦσιν. Ἀληθῶς, προκειμένου περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, οἱ Βούλγαροι ὅλοι

εἶναι στρατιῶται. Οἱ ὀλίγοι σοσιαλισταὶ εἶναι ἐντελῶς ἀνίκανοι νὰ ἐπιδράσωσιν, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, εἰς τὴν ἔξωτερικὴν τῆς χώρας πορείαν, δι' ἣν τὴν τελευταίαν λέξιν θὰ εἶπη ὁ στρατός. Καὶ οὐδεὶς ἴσως στρατός, ὅσον ὁ Βουλγαρικὸς, ἀνυπομονεῖ, ἀγωνιᾷ καὶ προσδοκᾷ. Ἀνώτερος ἀξιωματικὸς μοὶ ἔλεγε τελευταίως ἐν Σοφίᾳ: «*Φοβερωτέρα δι' ἡμᾶς καταδίκη δὲν εἶναι ἀπὸ τοῦ ν' ἀκούωμεν καθ' ἐκάστην νὰ μᾶς λέγουν: «Καθῆστε ἤσυχά! δηλαδὴ αὐτοκτονήσατε ἢ ἀποθάνετε φθισικοί».* Ἄλλ' ἀκριβῶς ἡ μεγάλη ἀρετὴ τοῦ Βασιλέως Φερδινάνδου εἶναι ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς τὸν στρατόν. Καὶ ὁ στρατός ἀποτελεῖ τὸ μεγαλειότερον ἔρεισμα τοῦ θρόνου του. Δὲν δύναται τις νὰ ὀμιλήσῃ περὶ τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Βουλγαρίας, χωρὶς ν' ἀποδώσῃ τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Βασιλέως Φερδινάνδου. Εἶναι ὁ ἰσόβιος ἐστεμμένος-ὑπουργὸς τῶν ἔξωτερικῶν, οἱ δὲ ἐκάστοτε ἐπὶ τῶν ἔξωτερικῶν ὑπουργοὶ ἀπλοῖ διεκπεραιωταὶ τῆς ὑπηρεσίας. Ἀφηγοῦνται τὸ ἔξης: Πρὸ ἔτους ὁ στρατηγὸς Παπρίκωφ, ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν καὶ νῦν πρεσβευτὴς τῆς Βουλγαρίας ἐν Πετροπόλει, ἠναγκάσθη νὰ εἶπη ἐμμέσως εἰς τὸν Βασιλέα--ἄγνωστον διὰ ποίαν ὑπόθεσιν—ὅτι καλὸν νὰ καταργηθῇ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἔξωτερικῶν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ νὰ ἀναλάβῃ ἀπλούστατα ὁ ἰδιαίτερος γραμματεὺς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως κύριος Δόβροβιτς, διότι ὁ ὑπουργὸς καταντᾷ ἐνίστε οὐδὲν ἄλλο ἢ γραμματεὺς.

— Καὶ αὐτὸ ἤμπορεῖ νὰ γείνη, ἀπήνησεν ἡ Α. Μ., ἀλλὰ προτιμῶ νὰ ἔχω δύο γραμματεῖς.

Ταῦτα μοὶ ἀφηγήθησαν ἐν Σοφίᾳ καὶ τὰ ἀναφέρω χρονογραφικῶς. Ὅπωςδήποτε οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ οὐ μόνον πρωτοβουλίαν ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν Βασιλέα Φερδινάνδον. Ἐνδέχεται ὅμως ἀπὸ τινων μηνῶν ἐσωτερικῶς νὰ ἔχασεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἰσχὴν καὶ τὰ κόμ-

ματα νὰ ἐνισχύθησαν ἐν τῇ συγκεντρωτικῇ αὐτῶν δυνάμει κατὰ τοῦ μόνου θέλοντος ἀτομισμού τοῦ Βασιλέως. Οἱ ἰσχυριζόμενοι δὲ ταῦτα φέρουσιν ὡς μαρτύριον τὴν συνδιαλλαγὴν τοῦ Βασιλέως μετὰ τοῦ ἡγέτου τῶν ἐθνικοφρόνων κυρίου Ἰβάν Γκέσωφ καὶ τὴν ἀνεπάρκειαν αὐτοῦ ὅπως σώσῃ τοὺς Σταμπουλωφικούς. Παρ' ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ἔξωτερικῶς παραμένει ὁ ὁδηγός, ὁ ἐμπνευστὴς καὶ ὁ στρατιώτης τῆς πολιτικῆς. Καλλιτέχνης — καιροσκόπος ὁ Φερδινάνδος, παρασκηνιακὸς θαυμάσιος, ἀεικίνητος, εἶναι ὁ καλύτερον πληροφορούμενος ἐξ ὅλων τῶν Μοναρχῶν τοῦ Αἴμου, διεισδύων πανταχοῦ, διευθύνων εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τὰ δίκτυά του καὶ μετέχων μακρόθεν τῶν διπλωματικῶν στροβύλων, γνωρίζων συγχρόνως πότε πρόκειται νὰ κατέλθῃ τὸ βαρόμετρον καὶ πότε νὰ ἀνέλθῃ. Ἀκριβῶς, ὅτι διακρίνει τὸν Βασιλέα Φερδινάνδον εἶναι ὁ ἐλάχιστος διλλεταντισμὸς του ἀντιθέτως πρὸς τινας ἄλλους Βασιλεῖς. Εἶναι πολιτικὸς-ἐργάτης, χωρὶς νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐντρυφᾷ εἰς τὰς γοητείας τῶν φαιδρορρωμαντικῶν κυνηγεσιῶν ἢ εἰς ἄλλους ὠραίους καὶ ἠρέμους τῆς ζωῆς ἠρωϊσμούς. Ἄλλὰ κινεῖται, ἐργάζεται, θέλει καὶ ἐπιβάλλεται. Δι' ὅλα αὐτὰ τὴν τελευταίαν λέξιν πάντοτε θὰ εἶπη ὁ Βασιλεὺς, εἴτε εἰς τὴν Ἀρχὴν εἶναι ὁ συντηρητικώτατος Ἰβάν Γκέσωφ, εἴτε ὁ ρωσοφιλιώτερος Δάνεφ, εἴτε ὁ πολεμικὸς καὶ ὀρμητικώτερος Ραδοσλάβωφ, εἴτε ὁ Τώντσεφ ἢ ὁ Μακεδονικὸς Λιάπτσεφ ἢ ὁ Μαλίνωφ.

Λέγων ὅμως τὰ ἀνωτέρω δέον νὰ προσθέσω ὅτι ἐνίστε καὶ γρανιτώδους θελήσεως μονάρχαι ὑπέκνυψαν εἰς τὰς μεγάλας καὶ ἀδρήτους τῆς στιγμῆς ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι ἀσπαίρουσαι ἐνίστε παρουσιαζόμεναι φέρουσι μαζύ των καὶ τοὺς ἀδιαφιλονικήτους νόμους των. Σήμερον ὁ Βασιλεὺς Φερδινάνδος ἀκολουθεῖ τὴν μᾶλλον καλλιτεχνικῶς καιροσκόπον πολιτικὴν. Ἐρωτοτροπεῖ πρὸς ὅλους τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἐπιζητεῖ ἐν τῷ Αἴμῳ νέους φίλους. Βαδίζει ὅμως ἐπὶ προδια-

γεγραμμένου σχεδίου, ἄγνωστον δὲ ἐὰν θὰ ζητήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τῷ τρέχον ἔτος. Ἐν τῷ μεταξὺ προσπαθεῖ νὰ ἐπανακτῆσῃ τὸ ἀπωλεσθὲν ἔδαφος ἐσωτερικῶς. Ὁ Βασιλεὺς Φερδινάνδος θέλει, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, κατ' οὐσίαν νὰ εἶναι δικτάτωρ, καίτοι λέγεται συνταγματικὸς Βασιλεὺς. Ἡ ἡσυχία ἐν τῷ Αἴμῳ ἐξαρτᾶται σήμερον πολὺ ἀπὸ τὴν Σόφιαν.

Ὅπως ὁμως καὶ ἂν ἔχωσι τὰ πράγματα, ἡ διηνεκὴς ἀγωνία τῶν βαλκανικῶν λαῶν διὰ τὸ μέλλον ἐξακολουθεῖ καταθλιπτική. Ἀγωνιῶσιν οἱ Νεότουρκοι, ἀγωνιῶσιν οἱ Ἕλληνες, ἀγωνιῶσιν οἱ Σέρβοι, οἱ Βούλγαροι. Καὶ ὅλοι ἀναμένουσι τὴν αὖριον, ἐνισχύοντες τὰς δυνάμεις αὐτῶν καὶ προσδοκῶντες ἡμέρας καλλιτέρας. Ἡ ὑπὸ τόσων διατυπουμένη εὐχὴ τῆς συνεννοήσεως ἀποβαίνει ὁλονὲν δυσχερεστέρα, διότι ἡ ἀντίθεσις μερικῶν πολιτικῶν ὄρων τῆς ζωῆς ἐν τῷ Αἴμῳ παρουσιάζεται ὀμοτέρα καὶ ἀπηνεστέρα ἢ ὅσον ἄλλοτε. Πάντες συνηγοροῦσι χαριέστατα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ πάντες πολλαπλασιάζουσι τὰς γυμνάς λόγχας καὶ ἐναποθηκεύουσι τὴν ξηρὰν πυρίτιδα. Οὕτω ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τοῦ Αἴμου ἐνεφανίσθησαν ἀπὸ τινος οἱ ἄσημοι καὶ ἄνευ στέμματος φιλοπόλεμοι Κάιζερ, ὡσανεὶ εὐρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῆς κλαγγῆς τῶν ὄπλων. Ἀντιθέτως ὁμως ἐξακολουθεῖ καὶ ἡ ἡρεμία τῆς σκέψεως τῶν αἰσιοδοξούντων, τινὲς τῶν ὁποίων ὁμως ἀνομολογοῦν ὅτι οὐδέποτε οἱ παλμοὶ τῆς διπλωματίας θὰ εἶναι βαθύτεροι ὅσῳ κατὰ τὸ 1911, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι συγκινοῦνται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ οἱ διπλωμάται.

ΑΧ. ΚΑΛΕΥΡΑΣ

Τὰς «Πολιτικὰς σελίδας τοῦ 1911» ἐτίμησαν διὰ τῆς συνεργασίας αὐτῶν, διατυπώσαντες τὰς γνώμας των, καὶ ἐπιφανεῖς ἄνδρες ἐν τῇ πολιτικῇ, τῇ διπλωματίᾳ καὶ τῇ δημοσιογραφίᾳ. Πρὸς ὅλους αὐτοὺς ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

Ἄτυχῶς ἐλυπήθην πολὺ διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἔχω καὶ γνώμας ἐπιλέκτων Νεοτούρκων παρὰ τὴν διαβιβασθεῖσαν αὐτοῖς παράκλησίν μου.

Α. Κ.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σημεῖα κρίσιμα ἐπικινδύνων καιρῶν αἱ Αὐτοκρατορικαὶ συνεντεύξεις. Εἶπον μὲν ὅτι τῆς τελευταίας τὸ θέμα—*θέμα Μέσης Ἀνατολῆς*—περιορίζετο ἐντὸς τοῦ *Περσικοῦ κύκλου*. Ἄλλ' ἤλθέ τις φερέγγυος ν' ἀναιρέσῃ τὸ κῦρος τοῦ ἄλλοθεν προταθέντος ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἐν τῇ συνεντεύξει ἐξετυλίχθησαν καὶ *σχέδια προκριματικά* διευθετήσεως τῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ ἀνωμαλιῶν.

Ἄρα γε πλήρους πίστεως εἶναι ἄξια αἱ πρὸς Ἐπιτροπείας καὶ Βουλὰς λιταὶ Κυβερνητικαὶ δηλώσεις, καθ' ὃν χρόνον ἀπέναντι ὡς ἐν πανοράματι ἔχομεν τὸ θέαμα τῶν Μεγάλων ἀμιλλωμένων τίς ταχύτερον νὰ κατατοπίσῃ πρακτικῶς τὰ διανοήματα αὐτοῦ ὄχι μόνον ἐν Μεσοποταμίᾳ καὶ Περσίᾳ καὶ τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀραβίᾳ καὶ τῷ Ἀραβικῷ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Τριπολίτιδι καὶ ἐν Μαρόκῳ;

Ἐν ὥρᾳ ἀνεμοζάλης τοιαῦται πράξεις εἶναι δυνατὸν ν' ἀποκοιμίσωσι τὰς φροντίδας τῶν κινδυνεύόντων Ἀδυνάτων, εἰς οὓς ἐν τούτοις οἱ τοιαῦτα ἐργαζόμενοι ἀπαύστως δαψιλεύουσι συνταγὰς ἀποχῆς καὶ εὐτάκτου διαγωγῆς;

Ἐκ τῶν περὶ τοὺς Ἀδυνάτους καὶ τὰ δίκαια αὐτῶν τελουμένων μὴ δὲν ἀπορρέει αὐτομάτως διη-

θουμένη ή μία και μόνη συμβουλή, ή τής ἀληθείας;

«Γρηγορεῖτε καὶ μὴ ἀποκάμνετε ἐν ὁμοιοῖα μετὰ φρονήσεως, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀδιαπτώτου φρονήματος ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ σωτηρίας τῶν δικαίων ὑμῶν. Ἐπὶ τὰ ἴδια ἔργα, τὰ σπουδαῖα, πεποιθατε».

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Ἰανουαρίου 1911.

Σ. Ν. Δραγούμης

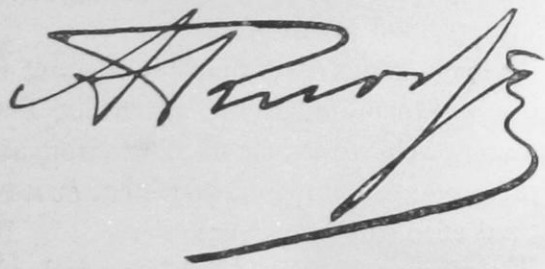
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΚΟΥΖΕ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀξιότιμε Κύριε,

Μὲ ἐρωτᾶτε περὶ τοῦ Βαλκανικοῦ ζητήματος. Θὰ ζήσω νὰ τὸ ἶδω λυόμενον;

Ἵμέτερος.

ΣΤΟΓΙΑΝ ΝΟΒΑΚΟΒΙΤΣ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ
ΗΓΕΤΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

«Les peuples balkaniques gardent en héritage du joug turc, qu'ils commencent à secouer, une qualité et un vice. La qualité consiste en l'aptitude aux idées démocratiques et l'égalitaires du siècle. Le vice, c'est le maintien de la plupart des idées du moyen âge et du régime féodal. En féodaux du XIV siècle, ils continuent à se disputer la possession des divers territoires sans prendre garde que les temps sont changés et sans s'inquiéter de la situation du moment.

Reprenons-nous et démocratisons-nous sur toute la ligne; oublions une fois pour toute l'attitude néfaste des féodaux du XIV siècle. Ce n'est qu'en répudiant le passé, pour tenir compte seulement de ce qui se présente réellement à nous, que nous verrons bientôt disparaître les difficultés. Une action combinée, seule, pourra aboutir à la véritable renaissance et à la délivrance complète des peuples balkaniques.

BELGRADE

Le 9/22 Décembre 1910

Stojan Novaković

*

Οἱ Βαλκανικοὶ λαοὶ συναποφέρουσιν ὡς κληρονομίαν ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ ἐξ οὗ ἄρχονται ἀπαλλασσόμενοι, ἐν πλεονέκτημα καὶ ἐν ἐλάττωμα. Καὶ τὸ μὲν πλεονέκτημα εἶναι ὅτι ἐξέρχονται ἴσοι καὶ ἐπιτήδειοι εἰς τὰς δημοκρατικὰς ιδέας τοῦ συγχρόνου αἰῶνος. Τὸ δ' ἐλάττωμά των εἶναι ὅτι διασώζουσιν τὰς πρώτας τῶν ιδεῶν τοῦ μεσαίωμος καὶ τοῦ τιμαριωτικοῦ πολιτεύματος. Ὡς τιμαριωτικοὶ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος ἐξακολουθοῦν διαμφισβητοῦντες πρὸς ἀλλήλους τὴν κτῆσιν τῶν διαφορῶν ἐδαφῶν, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψει τοὺς μεταβληθέντας χρόνους καὶ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν παρόντων πραγμάτων.

Συνέλθωμεν καὶ δημοκρατικευθῶμεν καθ' ἅπασαν τὴν γραμμὴν· λησιμονήσωμεν ἅπαξ διὰ παντὸς τὴν ἀπαισίαν τάσιν τῶν τιμαριωτικῶν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος. Μόνον κατὰ μέρος ἀφίνοντες τὸ παρελθόν, ἵνα ἔχωμεν ὑπ' ὄψει τὸ σήμερον εἰς ἡμᾶς παρουσιαζόμενον ἐκ τῆς πραγματικότητος, θὰ ἴδωμεν πάραυτα ἐκλιπούσας τὰς δυσχερείας διὰ δράσεως συνδεδυασμένης, ἣτις μόνη δύναται ν' ἀπολήξῃ εἰς τὴν ἀληθῆ ἀναγέννησιν καὶ εἰς τὴν τελείαν ἀπολύτρωσιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΝ

Τῆ 9/22 Δεκεμβρίου 1910

ΣΤΟΓΙΑΝ ΝΟΒΑΚΟΒΙΤΣ

ΒΛΑΔΑΝ ΓΕΩΡΓΕΒΙΤΣ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

«Vous me demandez, en même temps qu'un vœu, mon opinion sur la situation politique dans les Balkans. Et! bien je peux dire, sans hésitation, que jamais la situation balkanique ne fut plus compliquée qu'aujourd'hui. La crise existe, à la suite de l'effervescence de la politique ambiguë des grandes puissances. Pourtant cette situation serait moins tendue, si les Grecs voulaient oublier complètement la grande idée et la restauration du grand empire byzantin, si les Serbes renonçaient à l'établissement de l'empire de Douchan et si les Bulgares jetaient à la fosse de l'oubli l'utopie de restaurer l'empire de Siméon. Ces grands rêves de trois peuples balkaniques épuisent leur forces, car ils s'éloignent de la réalité des choses et arment ceux qui justement tâchent d'encourager cette politique malheureuse et utopiste des petits états des Balkans. Et s'ils continuent à suivre ces rêves qui ne sont nullement conformes à l'esprit du 20me siècle, ils sont condamnés à mourir parcequ'ils ne pourront jamais repousser les envahisseurs plus forts. Le salut des états balkaniques est dans un entente sincère et complète, qui serait toujours féconde en heureux résultats pour leur propre existence nationale».

VLADAN GEORGEVITCH

*

«Μοί ζητεῖτε τὴν γνώμην μου καὶ ἐν ταύτῳ μίαν εὐχὴν περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως ἐν τοῖς Βαλκανίοις. Δύναμαι λοιπὸν νὰ σᾶς εἶπω ἄνευ δισταγμοῦ, ὅτι οὐδέποτε ἢ ἐν τῇ Βαλκανικῇ κατάστασις ὑπῆρξε μᾶλλον περίπλοκος ἢ ὅσον σήμερον. Ἡ κρίσις ὑφίσταται ἀφ' ἐνὸς ἕνεκα τῆς ὀργασμοῦ τῶν βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἕνεκα τῆς ἐπαμφοτερίζουσας πολιτικῆς τῶν Δυνάμεων. Ἐν τούτοις ἡ κατάστασις αὕτη θὰ ἦτο ὀλιγώτερον τεταμένη, ἐὰν οἱ Ἕλληνες ἤθελον λησμονήσει ἐντελῶς τὴν Μεγάλην Ἰδέαν καὶ τὴν ἀναστήλωσιν τῆς Μ. Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἐὰν οἱ Σέρβοι παρητοῦντο τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Δουσάν καὶ ἐὰν οἱ Βούλγαροι ἔρριπτον εἰς τὴν λήθην τὴν οὐτοπίαν τοῦ νὰ ἀναστηλώσωσι τὴν Αὐτοκρατορίαν τοῦ Συμεών. Τὰ μεγάλα αὐτὰ ὄνειρα τῶν τριῶν βαλκανικῶν Κρατῶν ἐξαντλοῦσι τὰς δυνάμεις αὐτῶν, διότι ἀπομακρύνουσιν αὐτὰ τῆς πραγματικότητος καὶ ὀπλίζουσιν ἐκείνους, οἵτινες ἀκριβῶς προσπαθοῦσι νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν ὄνειροπόλον καὶ ἀτυχή πολιτικὴν τῶν μικρῶν βαλκανικῶν Κρατῶν. Καὶ ἂν ἐξακολουθήσωσι νὰ τρέφονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὄνειροπολημάτων, τὰ ὁποῖα οὐδόλως εἶναι σύμφωνα πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ 20^{ου} αἰῶνος, εἶναι καταδικασμένα ν' ἀποθάνωσι, διότι οὐδέποτε θὰ δυνηθῶσι νὰ συνεννοηθῶσιν, ἵνα δυνηθῶσιν, ἐν ἀνάγκῃ, ν' ἀποκρούσωσιν ἰσχυροτέρους ἐπιδρομεῖς. Ἡ σωτηρία τῶν βαλκανικῶν Κρατῶν ἐνυπάρχει ἐν τῇ εὐκρινεῖ καὶ πλήρει αὐτῶν συνεννοήσει, ἣτις θὰ ἦναι πάντοτε γόνιμος εἰς εὐτυχῆ ἀποτελέσματα δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ὑπαρξιν.

ΒΛΑΔΑΝ ΓΕΩΡΓΕΒΙΤΣ

ΤΟΥ ΚΟΥ ΜΑΡΙΝΚΟΒΙΤΣ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΕΥΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

«Nous ne serions peut-être pas loin de grands événements, qui surgiraient fatalement, si les états des Balkans n'éprouvaient pas profondément le besoin de se rapprocher, de s'entendre et même de s'allier.

«Autrement la situation politique deviendrait plus critique et l'indépendance des peuples balkaniques ne serait que nominale. Nous autres, Serbes, à chaque instant, nous ressentons ce danger, mais en même temps nous éprouvons la fièvre de la lutte, car si nous tombons, nous tomberons en luttant comme ont lutté nos ancêtres, en héros. La question d'Orient est plus que jamais à l'ordre du jour. Je ne sais pas si les Puissances attendent le moment fatal pour intervenir et accomplir leurs desseins. Le danger sera plus grand et plus imminent tant que les peuples balkaniques ne se rapprocheront pas».

MARINKOVITCH

*

«Ἴσως δὲν εὐρισκόμεθα μακρὰν τῶν μεγάλων γεγονότων, τὰ ὁποῖα μοιραίως θὰ ἀναφυῶσιν, ἐὰν τὰ κρατίδια τοῦ Αἵμου δὲν αισθανθῶσι βαθέως τὴν ἀνάγκην νὰ προσεγγίσωσι πρὸς ἄλληλα, νὰ συνεννοηθῶσι καὶ μάλιστα νὰ συμμαχήσωσιν. Ἄλλως ἡ πολιτικὴ κατάστασις θὰ καταστῇ κρισιμωτέρα καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῶν βαλκανικῶν Κρατῶν δὲν θὰ ἀπορῆ ἢ μόνον ὀνομαστικῇ. Ἡμεῖς οἱ

Σέρβοι καθ' ἐκάστην στιγμήν αισθανόμεθα τὸν κίνδυνον αὐτόν, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως δοκιμάζομεν καὶ τὸν πυρετὸν τῆς πάλης. Διότι ἐὰν πέσωμεν, θὰ πέσωμεν παλαίοντες ὡς εἶχον παλαίσει οἱ ἀπόγονοι ἡμῶν, ὡς ἦρωες. Τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα εἶνε εἴπερ ποτε εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Δὲν ἤξεύρω ἐὰν αἱ Δυνάμεις ἀναμένωσι τὴν μοιραίαν στιγμήν διὰ νὰ ἐπέμβωσι καὶ πραγματοποιήσωσι τὰ σχέδιά των. Ὁ κίνδυνος θὰ εἶνε πάντοτε μεγαλείτερος καὶ μᾶλλον ἐπικειμένος ἐφ' ὅσον οἱ Βαλκανικοὶ λαοὶ δὲν προσεγγίζουσι πρὸς ἀλλήλους».

ΜΑΡΙΝΚΟΒΙΤΣ

ΝΕΝΑΔΟΒΙΤΣ

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

L' accord entre tous les états balkaniques est la seule condition pour la sauvegarde de l' intégrité et de l' indépendance de ces états.

ΝΕΝΑΔΟΒΙΤΣ

*

«*Ἡ συμφωνία μεταξὺ ὄλων τῶν Κρατῶν τῆς Βαλκανικῆς ἀποτελεῖ τὸ μόνον μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν.*»

ΝΕΝΑΔΟΒΙΤΣ

Σ. ΔΑΝΕΦ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

Les grandes nations peuvent faillir: par la force elles rachètent tout, même leurs fautes.

Malheur aux petites qui usent leurs énergies dans les vagues des errements: tôt ou tard cela leur coûte la vie.

Mon vœu le plus cher est que les peuples balkaniques au lieu de se plaire à creuser l'abîme qui les sépare, s'imposent le devoir de chercher des points de contact—leur seule voie de salut.

Dr S. Daneff

*

Τὰ μεγάλα ἔθνη δύνανται νὰ διαπράξωσι σφάλματα Διὰ τῆς ἰσχύος ὅμως ἐπανακτιῶσι τὰ πάντα, ἐπανορθοῦντα καὶ αὐτὰ τὰ λάθη των. Ἀλλοίμονον εἰς τὰ μικρὰ ἔθνη, ἅτινα ἐξαντιλοῦσι τὴν ἐνεργητικότητα αὐτῶν εἰς τὰ κύματα τῶν πλανῶν: θάτιον ἢ βράδιον ἢ τοιαύτη πολιτεία των θὰ τοῖς στοιχίσῃ τὴν ζωὴν.

Ἡ προσφιλεστέρα εὐχὴ μου εἶναι ὅπως οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς, ἀντὶ νὰ ἀρέσκονται εἰς τὸ νὰ ὀρύσσωσι τὴν ἄβυσσον, ἥτις διαχωρίζει αὐτούς, ἐπιβάλωσιν ἑαυτοῖς τὸ καθήκον ὅπως ἐπιζητήσωσι σημεῖα ἐπαφῆς, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν μόνην ὁδὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν.

Σ. ΔΑΝΕΦ

ΤΟΥ Κ. ΛΙΑΠΤΣΕΦ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

La situation politique dans les Balkans serait meilleure, si les peuples balkaniques se rapprochaient, s'ils devenaient plus forts au point de vue politique, national et militaire et enfin si quelques problèmes encore pendants avaient une solution équitable.

Nous ne pouvons nous sauver que par la force!

LIAPTSCHEFF

*

«*Η πολιτική κατάσταση εν τοῖς Βαλκανίοις ἔσται καλλιτέρα, ἐὰν οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς προσήγγιζον πρὸς ἀλλήλους, ἐὰν καθίσταντο ἰσχυρότεροι ἀπὸ πολιτικῆς, ἐθνικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀπόψεως καὶ τέλος ἐὰν προβλήματά τινὰ ἐκκρεμῆ εἰσέτι κατέληγον εἰς δικαίαν τινὰ λύσιν. Δὲν δυνάμεθα νὰ σωθῶμεν ἢ διὰ τῆς ἰσχύος!*»

ΛΙΑΠΤΣΕΦ

ΤΟΥ ΚΟΥ ΤΟΝΤΣΕΦ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ἩΓΕΤΟΥ
ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

«Je ne vois pas la situation politique dans les Balkans très tragique. Elle a toujours été critique, mais dans une forme mélancoliquement chronique. Je ne m'attends pas, par conséquent, à un bouleversement au printemps, comme se plaisent à le prédire quelques uns. On aime toujours à représenter la situation politique aux Balkans comme terriblement menaçante. C'est le refrain de ces esprits tourmentés, cherchent des émotions politiques. Les peuples des Balkans malgré quelques droits méconnus, sont pacifiques. Et j'ai le ferme espoir que les nuages ommeillant encore en Macédoine se dissiperont, et alors le sort des différentes populations s'améliorera. Certes la prospérité complète des peuples Balkaniques est encore loin. Ils doivent travailler pour relever leur puissance, mais travailler la main dans la main pour arrêter la poussée formidable des grands voisins. La situation politique aux Balkans dépend beaucoup de l'attitude des dirigeants de Constantinople.»

ΤΟΝΤΣΕΦ

*

Δὲν θεωρῶ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἐν τῇ Βαλκανικῇ λίαν τραγικὴν. Ὑπῆρξεν ὁμως πάντοτε κρίσιμος ὑπὸ μορφήν μελαγχολικῶς χρονίαν. Δὲν ἀναμένω λοιπὸν νὰ ἴδω κατὰ τὸ ἔαρ κλονισμούς, ὅπως ἀρέσκονται νὰ προβλέπωσιν οἱ τινες. Παρουσιάζουσι πάντοτε τὴν κατάστασιν ἐν τῇ

Βαλκανική ὡς φρικωδῶς ἀπειλητικήν. Εἶνε ἡ ἐπιφθόρος τῶν ἀνησυχῶν ἐκείνων πνευμάτων, ἐπιζητούντων πολιτικὰς συγκινήσεις. Οἱ ἐν τοῖς Βαλκανίοις λαοί, παρά τινα δικαιώματα παραγνωρίζομενα, εἶνε εἰρηνικοί. Καὶ διατρέφω σταθερὰν πεποίθησιν, ὅτι τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν εἰσέει ἐν Μακεδονίᾳ, θὰ διασκεδασθῶσι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τύχη τῶν διαφορῶν ἐθνότητων θὰ βελτιωθῇ. Ἀναντιρρήτως ἡ πλήρης εὐδαιμονία τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς ἀπέχει εἰσέει πολὺ. Ὅφείλουσι νὰ ἐργασθῶσιν ἐν ὁμοιοῖα πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεων αὐτῶν, ἵνα σταματήσωσι τὸ τρομερὸν ρεῦμα τῶν μεγάλων γειτόνων αὐτῶν. Ἡ πολιτικὴ κατάστασις ἐν τῇ Βαλκανικῇ ἐξαετᾶται ἐπίσης πολὺ ἐκ τῆς στάσεως τῶν ἰθυόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΤΟΝΤΣΕΦ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΑΤΣΕΒΙΤΣ

ΑΡΧΑΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΟΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤ/ΠΟΛΕΙ

L'Empire Ottoman, dont l'étendue, seulement en Europe et en Asie, dépasse celle de la France, de l'Espagne, du Portugal, de l'Italie et de l'Allemagne pris ensemble, se régénérera et se consolidera lorsqu'il se résoudra à s'approprier le principe administratif inventé par les Roumains, adopté par les Anglais et suivi plus ou moins fidèlement par tous les États prospères : le principe de la décentralisation et de l'autonomie locale.

Grigori Natchevits

*

«Ἡ Ὅθ. Αὐτοκρατορία, ἣς ἡ ἔκτασις μόνον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀσίᾳ ὑπερβαίνει ὁμοῦ τὴν τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, θὰ ἀναγεννηθῆ καὶ θὰ παγωθῆ, ὅταν θ' ἀποφασίσῃ νὰ ἐγκολπωθῆ τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν, τὴν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τὸ πρῶτον καθιερωθεῖσαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν γενομένην κατόπιν δεκτὴν καὶ ἐφαρμοσθεῖσαν βραδύτερον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὑφ' ὄλων τῶν εὐημερούντων Κρατῶν: δηλονότι τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ τῆς τοπικῆς αὐτονομίας».

ΝΑΤΣΕΒΙΤΣ

Γ. ΤΣΟΡΜΠΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

Ἐν Κων/πόλει, τῇ 28^ῃ Δεκεμβρίου 1910.

Ἀξιότιμε φίλε,

Μὲ τιμᾶτε θέλων νὰ μάθητε τίς ὁ βαθύτερος στοχασμός μου περὶ Βαλκανικῆς ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ 1911 καὶ τίς ἡ μυχαιτέρα τῶν εὐχῶν μου περὶ αὐτῆς. Ἄλλ' ἐπιτρέψατε νὰ παρατηρήσω πρῶτιστά ὅτι, ἐνῶ εἶναι τόσον ἐπιέγον τὸ ἄβρὸν σας ἐρώτημα, εἶναι καὶ τρομακτικῶς ἀπαιτητικόν, διότι ἡ φαινομενικὴ ἀπλότης του δὲν διαφέρει ποσῶς τῆς ἐπιφανείας Ωκεανοῦ. Οὐδὲ τόμος ὄλος τῶ ὄντι θὰ ἤρκει διὰ νὰ ἐξωτερικεύσῃ συγκεκριμένως καθολικόν τι διανόημα καὶ συναίσθημά μου περὶ τοῦ ἀπασχολοῦτος ὑμᾶς ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, ἐνῶ δὲν πρόκειται οὔτε θὰ ἠδυνάμην νὰ χαράξω περὶ οὗτου ἡ λέξεις μόνον ὀλίγας καὶ αὐτὰς ὑπὸ τὸ κράτος ἰλίγγου πραγματικῶν. Τόσφ δυσπρόσιτός μοι φαίνεται ἡ σκοπιὰ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὀφείλει νὰ ἀναρριχηθῆ ἡ σκέψις μου, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐπισκοπήσῃ ἐν μιᾷ στιγμῇ τὸ πλέον ἢ μέγα παρελθὸν καὶ τὸ πλέον ἢ ὀμιχλῶδες παρὸν τοῦ πολυδαίδαλου τούτου τεμαχίου τῆς Ὑδρογείου, καὶ τόσφ βαθὺ τὸ μυστήριον μὲ τὸ ὅποιον περικαλύπτει ἡ τυφλὴ Τύχη τὸ μέλλον του καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου μυστηρίου ἐν τούτοις θὰ ἔπρεπε νὰ ψαύσω ψηλαφῶν τὰς βάσεις λελογισμένης τινὸς εὐχῆς καὶ ἐλπίδος.

Μὴ ἀναμένετε λοιπὸν ἀπὸ τὴν περισσὴν πενιχρότητα τῶν πελαγοδρομικῶν ἐφοδίων μου μῆτε ἀπὸ τὴν πολλαπλῆν στενότητα τῆς ἐλευθερίας τοῦ καλάμου μου σοβαρὰν ἱκανοποίησιν τοῦ πολυσυνθέτου καὶ πολυσημάντου αἰτήματός σας. Ἀρκέσθητε μᾶλλον εἰς ἐν ἀπλοῦν παραλήρημα, τὸ ὅποιον ὑπαγορεύει κατωτέρω ἡ αὐθαίρετος φαντασία ἐνὸς ὀνειροπόλου Ρωμηοῦ καὶ ἀνθρώπου καὶ ἀνάγνωτε αὐτὸ μὲ ὄλην τὴν ἐπιείκειαν, τὴν ὁποίαν εἶναι δίκαιον νὰ ἐμπνεύσῃ ὑμῖν ἡ εἰλικρίνεια τῆς ἄνωθι ἐξομολογήσεώς του.

Τί λέγεται Βαλκανικῆ;

Βαλκανικὴ λέγεται ἡ μυστηριωδεστέρα γωνία τῆς Ὑφελίου. Ὑπῆρξεν ἡ μάρτυς καὶ ἡ ἡρώϊς τῶν καταπληκτικωτέρων κοσμοϊστορικῶν γεγονότων, δι' ὧν ἐκρίθη πολλάκις ἡ τύχη τῆς ἀνθρωπότητος

παραμένει ακόμη τὸ κέντρον τῆς πολιτικῆς ἰσορροπίας τῆς ὅλης Ἰουκουμένης καὶ εἶναι σήμερον τὸ Ἡφαίστειον, τοῦ ὁποίου ἐπικαθήηται ἔντρομος ἢ παγκόσμιος εἰρήνη. Μάτην τὴν ἐβάπτισε κατὰ καιροῦς ἢ φιλοπαίμων Εἰσαρμένη μὲ τὸς παραδοξότερας τῶν γεωγραφικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπωνυμιῶν: ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀφθάρτου σημαίας τῆς λάμπουσιν εἰσέτι ἀνεξίτηλα τὰ ἀδαμιάτινα γράμματα τοῦ ἀρχικοῦ τῶν ὀνόματος, ὅπως μαρμαίρουν οἱ ἀστέρες τοῦ Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅπως φεγγοβολεῖ ἀκόμη ἡ δόξα τοῦ ὁμωνύμου ὑπερφυοῦς Κολοσσού, ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ὁποίου ἐπακουμβῆ ἀσφαλῶς ἢ ὅλη Χερσόνησος καὶ ἐπὶ τοῦ γρανιτώδους στήθους τοῦ ὁποίου ἐθραύσθησαν πάντοτε αἱ φοβερώτεραι ὀρμαὶ τῶν θυελλῶν, ὅσαι ἠπειλήσαν καὶ αὐτὴν καὶ τὴν τύχην τοῦ ἐξ αὐτῆς ἀπορρεύσαντος ἀνθρωπισμοῦ.

Ἡ προνομιόχος αὔτη λωρὶς τῆς γῆς, ἐγέννα ἄλλοτε Θεοὺς καὶ Ἡμιθέους διὰ νὰ προαρθεύσωσι μὲ τὴν δρόσον τῆς οὐρανιας σοφίας τῶν ὀλόκληρον τὸ πεδίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐσπεῖρειτο ὁ σπόρος τῶν ὑπερχοσμίων πόθων τοῦ Θεανθρώπου. Σήμερον θὰ ἦτο μικρὸν τμήμα ἀπεράντου Ἑλληνοχριστιανικῆς Κοσμοκρατορίας, ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ὁποίας σφιγκτὰ ἐνηγκαλισμένοι αἱ δύο ἀδελφαὶ φιλοσοφίαι, ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Χριστιανικὴ, θὰ ἀπέβουν ἅπασι διὰ παντὸς ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸ σκωρίαν καὶ θὰ ἐσφυρηλάτουσαν αἰωνόβια τὰ ἐχέγγυα τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, τῆς πλήρους αὐτοτελείας τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς ἀδιασείστου μεταξὺ ἀλλήλων εἰρήνης. Πρὸς ἐντελῆ πραγμάτωσιν τοῦ ὠραίου τούτου ὀνειροῦ, ὅπερ ἐβαυκάλιζε τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τὴν Ἀριστοτελικὴν ψυχὴν καὶ καθωδήγει τὰ γιγάντια βήματά του ὡς οὐράνιον προαισύγασμα τῆς ἀληθείας τοῦ θείου κηρύγματος: «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐκ ἔνι Ἕλλην...» θὰ ἦρκει μία καὶ μόνη ἀρνητικὴ χάρις τοῦ περρωμένου: τὸ νὰ μὴ ἐπέτρεπε τὴν τόσον οἰκτρὰν ἀπὸ Ἰουστινιανοῦ πλαστογραφίαν τῆς διδαχῆς τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ: τὸ νὰ μὴ ἐσβέννυτο βίβ ἀθλίᾳ ἀπὸ τότε ὁ τηλαυγὴς φάρος τῆς ἀληθινῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ὑπὸ τὸ ἄπλετον φῶς τοῦ ὁποίου ἡρμηνεύετο κοσμοσωτηρίως ἕως τότε τὸ μελίρρυτον Εὐαγγέλιον. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐδιδάσκετο ὑπ' αὐτῶν ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς ἐγκοσμίους ἀξιώσεις τοῦ μεγάλου ὀνόματος καὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τῆς φυλῆς των. Δὲν θὰ ἐπέσκηπτεν ἄρα ἕκαστε τὸ πυκνὸν ἔρβεος, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου κατέστη συνέννοχος καὶ αὐτὸς ὁ Ἑλληνισμός, ἀντιχριστιανικωτάτων καὶ ἀνθελληνικωτάτων ὀργῶν διαπραχθέντων τοσάκις εἰς βάρος τῆς ἀν-

θρωπίνης λογικῆς καὶ ἠθικῆς ἐν ὀνόματι μιᾶς τερατωδῶς παραμορφωμένης Θεότητος. Δὲν θὰ συνωφίζετο ἀπὸ τότε ἡ χριστιανικὴ Θεολογία καὶ ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ πολιτικὴ σοφία μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς μαύρης Τρίτης τοῦ 1453 εἰς νηπιώδη μικρολογήματα, οὔτε θὰ κατήγηται ἢ ἐν γένει ἐνάσκησις τῆς ὑψίστης τῶν θρησκειῶν εἰς τὸ κατάντημα μαγειρικῆς ἀσχολίας καὶ δὴ τοσοῦτον φεῦ! σοβαρᾶς, ὅστε ὑπὸ τοὺς καπνοὺς αὐτῆς νὰ μὴ δύνηται μηδὲ κατὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην ἡμέραν ἢ ἀγία χορεία τῶν χριστιανῶν τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Δύσεως νὰ βλέπη πέραν τῆς ῥινὸς μηδὲ νὸ εὐκαιρῆ νὰ κλαύσῃ κἂν τὸν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ἐκείνου ἄνευ συμμαχητῶν μαχόμενον ὑπεράνθρωπον Ἡρώα, τὸν μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς βασιλικῆς ὑψηλοφροσύνης ἱερομάρτυρα, τὸν τελευταῖον ἀλλ' ἀθάνατον ἐξίλωτην τῆς Νεμέσεως Ἑλληνα αὐτοκράτορα.

Ἄλλα καὶ ἂν ἀπέβαινε πάντως ἀναπότρεπτος, ὡς ἐκ θαύματος, ἡ πτώσις τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τὴν πυγμὴν τοῦ Ἀσιανοῦ πορθητοῦ, μήπως θὰ διέφενγεν οὗτος ἐπὶ πολὺ τὴν ἐπικυριαρχίαν ἐνὸς χριστιανικωτέρου καὶ ἑλληνικωτέρου Ἑλληνισμοῦ; Ἄς ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ἐρώτημα ἡ σκιά τῆς προαποθανούσης Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς λεληθότως καὶ γλυκυτάτα ἐκπνευσάσης εἰς τὰς μάγους ἀγκάλας τοῦ ὑπερόχου Δούλου τῆς.

Καὶ μήπως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγῃ ἡ Αὐτοκρατορία τῶν Ὁσμανιδῶν τὸ πάθημα τῆς Ρώμης, ἔστω καὶ ἂν, ὀλιγώτερον εὐλαβουμένη τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν εὐλάβειαν τοῦ Προφήτου τῆς καὶ ἀμελέστερον συμβουλευομένη τὴν Ἑλληνορωμαϊκὴν ἱστορίαν, ἐπεχειρεῖ τυχὸν καὶ κατῶρθου τὰ ἐπιβάλη διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν γίγαντα Δουλὸν τῆς τὴν πίστιν τοῦ Ἰσλάμ;

Χιλιάκις οὐχί: διότι παρόμοιον πείραμα τῶν Ὁσμανιδῶν καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ἠθικῇ καὶ πνευματικῇ καταπτώσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ εὗρον κυλιόμενον τὸ Βυζάντιον, θὰ ἦτο πλέον ἢ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν περαιτέρω πολιτικὴν των τύχην. Ἐὰν τῷ ὄντι καὶ οἱ ὄλιγοι, ἔστω, ἐκείνοι σπινθῆρες τῆς μεγαλοφυίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οἱ διαφυγόντες μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς πολιτικῆς αὐτοκτονίας τῆς ἀπαισίας τοῦ Βυζαντινισμοῦ χιονοθύελλαν, ἤρκεσαν ὅπως φωτίσωσι καὶ ἀναγεννήσωσιν ἕκτοτε τὴν Δύσιν ὀλόκληρον, θὰ ὑπερήκει βεβαίως ἢ ὅλη σοφία του οὐχὶ μόνον διὰ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ Ἰσλαμικὸν θρησκειομα τὴν ἐθνικὴν του ὑπόστασιν ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θριαμβεύσῃ καὶ πέρα ταύτης. Ἀθρόος ἐξισλαμιζόμενος ὁ κολλοσσὸς αὐτός, ἀναμφιβόλως θὰ συνηγωνίζετο καὶ, ὡς νόμιμος συγ-

κυρίαρχος, θά ἀνελάμβανε τάχιστα τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν πάντων τῶν Ἰσλαμικῶν ἐν τῷ κράτει ἐθνῶν, τῶν διατηρούντων καὶ σήμερον τὴν ἀτομικότητά των, θά κατέκλυζεν, ἄνευ φραγμοῦ, ὀλόκληρον τὴν θεοκρατικὴν Ἀυτοκρατορίαν δι' ἑλληνικῶν ἰδεῶν καὶ φώτων καὶ ἐν τέλει θά ἐξελλήνιζε καὶ αὐτὴν τὴν νέαν πίστιν του διὰ δεξιᾶς ἑναρμονίσεως τῶν θεμελιωδῶν αὐτῆς βάσεων πρὸς τὸ βᾶθος τῶν προτέρων του θρησκευμάτων. Ἄλλως τε δὲν φαίνεται διόλου ἄστοχος ἡ παρατήρησις τοῦ Barthelemy de St Hilaire ὅτι τὸ μουσουλμανικὸν θρήσκευμα αὐτὸ τοῦτο δὲν ἠμπόδισε ποσῶς νὰ μεγαλοουργήσωσι τοὺς Ἄραβας, τοὺς μεταλαμπαδεύσαντάς ποτε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην μέρος τῆς ἑλληνικῆς σοφίας των, οὐδὲ τὰς τουρκικὰς καὶ ἄλλας μουσουλμανικὰς φυλάς νὰ ἐπιδειξῶσι πολλὰς καὶ πολλαχοῦ ἀνθρωπίνους ἀρετὰς ὑπερέτερας τῆς ἀντιλήψεως τῶν Χριστιανῶν τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου. Καὶ εἶναι καιρὸς ἐπὶ τέλους νὰ ὁμολογῶνται ἐλευθέρως μερικαὶ βωδισαὶ ἀλήθειαι πρὸς βαθμιαίαν ἴασιν τῆς πνευματοκτονίας καὶ ἔστιν ὅτε ἐθνοκτόνου ἡμιῦπνίας τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. Ἄς μὴ ἀγνοῶσιν ἐπ' ἄπειρον ὅτι πάντα τὰ ἐπὶ γῆς θρησκευόμενα συναντῶνται ἐν μιᾷ κοινῇ κορυφῇ αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀναπέμπτει ἡ ἐνιαία ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς τὸν Ἐνα Θεὸν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ θυμίαμα λατρείας, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στοναχὴν τρόμου καὶ ἐλπίδος ὅτι αἱ κυριώτεραι μεταξὺ τῶν θρησκευμάτων διαφοραὶ εἶναι ἐπακριβῶς ἀντίστοιχοι πρὸς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διανοητικότητα ἐκείνων οἱ ὅποιοι τὰ ἐρμηνεύουν καὶ τὰ διδάσκουν κατὰ καιροὺς καὶ τόπους ὅτι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Σταυρωθέντος ὑπὲρ τῆς Ἀνθρωπότητος εἶναι ἐντολαὶ Θεοῦ καὶ ἐπομένως προαιώνια· ὅτι ἄρα δὲν εἶναι ὀλιγώτερον Χριστιανοί, ὅσοι καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπίσεως Του συνησθάνθησαν ἐνστικτῶς καὶ ἐξεπλήρωσαν ἄνευ διατυπώσεων τὰς ἐντολάς Αὐτοῦ ὅτι ἀπὸ τοὺς Πυθαγόρας καὶ Ἐμπεδοκλεῖς καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτωνας καὶ ἀπὸ τοὺς Κομφουκίους καὶ Πλωτίνους καὶ Ἀπολλωνίους καὶ Βολταίρους καὶ Σέλλεϊ ὡς καὶ ἀπὸ ὅλους ἐν γένει τοὺς πράγματι ἐναρέτους μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Μωϋσέως ἢ τοῦ Βούδα ἢ τοῦ Μωάμεθ δὲν θά ἀπῆιτε ἡ ἀληθὴς Χριστιανικὴ Θρησκεία μεγάλας θυσίας διὰ νὰ τοὺς υἱοθετήσῃ φιλοστόργως καὶ τοὺς ἐγγράψῃ προθύμως εἰς τὸ Οὐράνιον Μητροῦν Τῆς ὑπεράνω πολλῶν νομίμων ἀλλὰ ταρτούφων ἢ ἀμβλυόπων τέκνων Τῆς.

Ἄλλ' ἤδη ἐκ τοῦ ὄλου εἰρμού τῶν ἀλγείνων τούτων ἀναπαράστασεων περὶ ἀνθρωπίνων προλήψεων προκύπτει εἰς τὸ ἄκρον τῆς γραφίδος μου αὐτόματος ἡ εὐχή μου, μὲ τὴν ὁποίαν ὀφείλω νὰ τερματίσω ἐν σπουδῇ τὸ ἄγαν μνηκυνθὲν παραλήρημά μου περὶ τοῦ κέντρου τοῦ κόσμου.

Εἶθε ἀπὸ τῆς χρυσῆς κορυφῆς τοῦ κέντρου ἐκείνου, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως, ὁ ὅποιος ἀκτινοβολεῖ καὶ θ' ἀκτινοβολῆ ἐπὶ αἰῶνας αἰῶνων ὡς ἀνέσπερος Ἥλιος, νὰ βροντοφωνηθῆ μετ' οὐ πολὺ διὰ τοῦ στόματος ὄλων ὁμοῦ τῶν ἐξουσιαστῶν τῆς γῆς τὸ ὄνειροπολούμενον πολιτικὸν Εὐαγγέλιον τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀληθοῦς δικαιοσύνης. Ἐκεῖ ἐμπρέπει νὰ ἰδρυθῆ πανηγυρικῶς ὑπὸ τῆς Ἀνθρωπότητος ὁ Ἄρειος Πάγος τοῦ ἐν Χάγῃ Πρωτοδικείου καὶ ἐκεῖ νὰ καῶσιν ὅλοι οἱ πεπαλαιωμένοι Κώδικες τοῦ κατὰ συνθήκην ψεύδους, ὅλα τὰ μορμολύχεια τῶν φυλετικῶν δυσαιδαιμονιῶν καὶ ὅλοι οἱ σάρακες τῶν σεσαθρωμένων κοινωνικῶν θεμελιῶν.

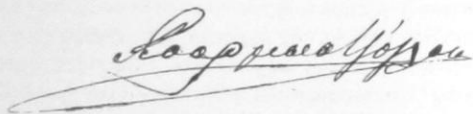
Εἶθε νὰ λάχῃ εἰς τοὺς γείτονας ἀρχηγούς τῶν βαλκανικῶν Κρατῶν ἡ πρώτη τιμὴ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν Οὐρανόπεμπτον, τὸν ἀπρόσωπον, τὸν ἄθρησκον καὶ ἀπάτριδα ἐκείνον βράχον ὡς εἰς ναὸν τοῦ παγκοσμίου νοῦ καὶ τῆς παγκοσμίου πίστεως. Ἄς προσέλθωσι πρὸς αὐτὸν ἄνευ ὑπονοιῶν καὶ προκαταλήψεων, διότι εἶναι κτήμα ἀναφαίρετον ὅλης τῆς Οἰκουμένης. Ἄς μὴ πτοηθῶσιν ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴν του λαμπηδόνα καὶ ἐπιβολὴν, διότι εἶναι αὔλος ἢ ἄκακος δύναμις του, ὡς εἶναι αὔλος ἢ φρουρούσα δρακοντικῶς αὐτὸν κατὰ πάσης χειρὸς βεβήλου Εὐγνωμοσύνη τῆς Ἀνθρωπότητος Ἐπὶ τὰς πτερυγιζούσας περὶ αὐτὸν σκιὰς τῶν ἀθανάτων ἱεροφαντῶν τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς, τῶν ἀναγραφάντων ἐν τῇ πανσόφῳ γραμματικῇ των ὡς συνωνύμους τὴν ἐπίγειον εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἃς ὁμόσωσι πρὸς ἀλλήλους αἰωνίαν πίστιν ἐν διόματι τῶν ἐντολέων αὐτῶν λαῶν. Ἄς διαρρηθῶσιν τὰ χάρτινα ὄρια τῶν Ἐπικρατειῶν των μόνον καὶ μόνον καθ' ὑπάγоруειν τῶν ἀπαρραγράπτων Νόμων τῆς φύσεως. Ἄς καθορίσωσι κατὰ τοὺς Νόμους τούτους καὶ μόνους τὸς διοικητικὰς ἐγγυήσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων θά στηριχθῆ ἀκλόνητος ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου, τοῦ φυλετικοῦ καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ «ἐγώ» καὶ τοῦ ἐλαχίστου τῶν συνοικισμῶν καὶ τοῦ ἐσχάτου τῶν ὑπηκόων των. Ἄς ἀρχεοθῶσι πολιτικῶς εἰς τὴν πλήρη ἰσότητα τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἑαυτῶν ὡς ἀλληλεγγύων καὶ συγκυριάρχων τῆς Ὁμοσπονδίας ἀδελφῶν καὶ ὡς κοινῶν πατέρων τῶν ὑπὸ τὰ σκῆπτρά των ὁμοσπόνδιων

λαῶν καὶ αἷς κηρύξωσιν ἐν τέλει ἐκείθεν τὸ ὕψιστον κήρυγμα: ὅτι ἡ μεγάλη ἰδέα ἐκάστου τῶν λαῶν τούτων θὰ ᾖ τοῦ λοιποῦ μία καὶ μόνη: ἡ κατάκτησις ὅσον ὁλόν τε εὐρυτέρων ὀριζόντων ἀνθρωπιστικῆς δράσεως καὶ πνευματικῆς δόξης ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ὅσον ὁλόν τε τιμητικωτέρας θέσεως ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς μεγάλης ἀνθρωπίνης οἰκογενείας.

Εἶθε τὸ 1911 νὰ διαρρέυῃ ὑπὸ οἰωνοὺς εὐελπίζοντας ὅτι δὲν εἶναι οὐτοπία ἢ ὄνειροπόλησις παρημοίας Βαλκανικῆς Ὀμοσπονδίας, διότι μόνον τοιαύτη θὰ ἠδύογετο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῶν Θεῶν, μόνον τοιαύτη στερέωσις τῆς σαλευομένης χερσονήσου θὰ ἠδύνατο νὰ λυτρώσῃ τοὺς Κολοσσοὺς τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ φάσματος τῆς ἰσοροπίας, εἰς τὴν γιγαντιαίαν ἀλλ' ὑπερευαίσθητον πλάσιγγα τῆς ὁποίας βαρύνει ἐπὶ μᾶλλον ὁσημέραι καὶ ὁ ἐλάχιστος χάλιξ τῆς χώρας ταύτης. Μόνον διὰ τοιαύτης λύσεως τοῦ γορδίου ἀνατολικοῦ δεσμοῦ θὰ συνελύετο τὸ ἐπεῖγον πρόβλημα τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Τότε καὶ μόνον θὰ ἐφιμοῦντο οἱ ὀπισθεν τῶν τραχίλων τῶν φιλοδόξων στρατηλατῶν ὡς καὶ τῶν εἰρηνοφίλων σοφῶν σαρκαστικῶς ἀπηγοῦντες ὑπέργειοι καὶ ὑποβρύχιοι καὶ ὑποχθόνιοι μηκυθμοὶ τοῦ μεγαθηρίου τῆς μηχανικῆς ἐπιστήμης τοῦ ἀπειλοῦντος διὰ κατακλυσμοῦ πυρὸς τὸν κόσμον· καὶ μόνον τότε θὰ ἠδύνατο ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ ἀτενίσῃ ἀταράχως τὸν παμμέγιστον ἀλτροῦιστικόν του προορισμόν, τὸν ὁποῖον προώριται πάντως νὰ συνεχίσῃ ἐν τῷ ἀτέρμονι ὠκεανῷ τῆς ἀνθρωπίνης αἰσθήσεως καὶ νοήσεως.

Διατελῶ μετὰ μεγάλης ὑπολήψεως

Ἐμέτερος

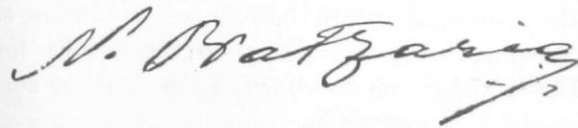

Ν. ΜΠΑΤΣΑΡΙΑ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥ

J'ai la conviction — plutôt à Dieu qu'elle soit démentie par la réalité des choses — que l'an 1911 n'apportera pas l'union tant désirée des nations balkaniques. Cette union est malheureusement très éloignée de nous. Il y a encore beaucoup de passions, beaucoup de velleités, trop de malentendus. On méconnaît la réalité, on nage dans une atmosphère d'illusions. Nous sommes presque tous victimes d'un mirage. La disparition du mirage sera un très-grand pas vers l'entente.

Mon vœu est que l'an 1911 fasse disparaître le mirage et nous ramène au monde des réalités. C'est dans ce cas là seulement qu'on pourrait parler d'entente, d'union.

Sénateur.

*

Ἐχω τὴν πεποίθησιν — εἶθε νὰ διαφρευθῇ αὕτη ὑπὸ τῆς πραγματικότητος — ὅτι τὸ 1911 δὲν θὰ ἐπενέγκῃ τὴν περιπόθητον ἔνωσιν τῶν βαλκανικῶν ἔθνων. Ἡ ἔνωσις αὕτη πολὺ ἐπιπέχει ἀπ' ἡμῶν.

Ἐπάρχουν ἔτι πολλὰ πάθη, πολλοὶ φροῦδοι πόθοι, ὑπερπολλὰ παρεννοήσεις.

Παραγνωρίζεται ἡ πραγματικότης, κολυμβῶμεν ἐντὸς ἀτμοσφαίρας φαντασιοκοπιῶν καὶ πάντες σχεδὸν ἐσμεν θύματα ἀντικατοπτρισμοῦ. Ἡ ἐξαφάνισις τῆς αὐταπάτης ἔσται μέγα βῆμα πρὸς τὴν συνεννόησιν.

Ἡ ἐμὴ εὐχὴ εἶναι ὅπως τὸ ἔτος 1911 συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ αὐταπάτη αὕτη καὶ νὰ μιᾶς ἐπαναγάγῃ εἰς τὸν κόσμον τῶν πραγματικότητων.

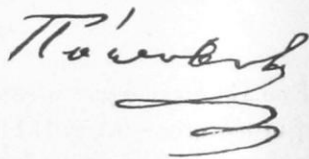
Μόνον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γένηται λόγος περὶ συνεννόσεως, περὶ ἐνώσεως.

Ν. ΜΠΑΤΖΑΡΙΑ
ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ

ΠΟΠΟΒΙΤΣ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΟΥ

Ἡ προτίμησις μεταξὺ δύο ἀντιπάλων ἔθνων δέον νὰ προέρχηται ἐκ τῆς ἐπακριβοῦς ἐκτιμήσεως τῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως, τῆς ἐν τῷ παρελθόντι δράσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι τάσεως αὐτῶν.

ΠΑΝΤΣΕ ΔΟΡΕΦ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Cher Monsieur,

Vous me demandez un vœu et une pensée pour vos «pages politiques».

Mon vœu le plus sincère est de voir, que l'esprit d'entente qui plane sur toute l'Europe s'acclimate dans notre pays. Si l'Allemagne et la Russie, la France et l'Angleterre peuvent s'accomoder à plus forte raison, nous, les peuples ottomans vivant sous le même sceptre, sous les mêmes lois. Je ne vois aucun péril extérieur pour notre pays, car le vent nationaliste et chauvin d'il y a quarante ans, a fait place au parlementarisme, aux idées sociales, à la *solidarité humaine*. Mais il y a un péril intérieur, (pourquoi le nier?) et c'est la *désunion* des races qui s'accentuerait de jour en jour, si les gouvernants ne montraient plus de confiance et de largesse d'esprit envers les peuples non-musulmans, ainsi que nous, les chrétiens, plus de modération et de conciliation dans nos revendications. Je *pense*, en un mot, que notre pays est un Etat islamique, où le premier rôle sera joué par les Turcs vu leurs situation sociale et historique. En même temps à ce droit à ce privilège, des Turcs correspond le devoir: «*contenter les populations chrétiennes*». C'est l'épée de Damoclès suspendue sur la tête de notre pays depuis un siècle et plus, et tant

que la question ne sera pas résolu l'avenir de la Turquie sera chancelant.

Bien à vous

Pantche Doreff

Député de Monastir

*

Φίλε κύριε,

Ζητείτε παρ' ἐμοῦ μίαν εὐχὴν καὶ μίαν σκέψιν διὰ τὰς «Πολιτικὰς Σελίδας» σας. Ἴδου:

Ἡ εὐλικρινεστάτη εὐχὴ μου εἶναι νὰ ἴδωμεν τὸ ἐφ' ἀπάσης τῆς Εὐρώπης αἰωρούμενον πνεῦμα τῆς συνεννοήσεως ἐγκλιματιζόμενον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι.

Ἄν ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ρωσία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἠδυνήθησαν νὰ συμφωνήσωσι, πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ Ὀθωμανικοὶ λαοί, ζῶντες ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον, ὑπὸ νόμους τοὺς αὐτοὺς, δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο.

Οὐδένα βλέπω ἐξωτερικὸν κίνδυνον διὰ τὴν ἡμετέραν χώραν, διότι ὁ ἔθνικιστικὸς καὶ σωβινιστικὸς ἄνεμος, ὁ πρὸ 40 ἐτῶν, ὑπεχώρησεν εἰς τὸν κοινοβουλευτισμὸν, εἰς τὰς κοινωνικὰς ἰδέας, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀλληλεγγύην.

Ἄλλ' ὑπάρχει ἐσωτερικὸς κίνδυνος (πρὸς τί νὰ τὸν ἀρνώμεθα;) καὶ οὗτος εἶναι ἡ ἀσυμφωνία τῶν φυλῶν, ἧτις ὁσημέραι θὰ ἐπιτείνηται, ἂν οἱ μὲν κυβερνῶντες μὴ ἐπιδειξωσι πλείονα ἐμπιστοσύνην καὶ δαφίλειαν πνεύματος πρὸς τοὺς μὴ μωαμεθανικοὺς λαοὺς ἡμεῖς δὲ οἱ Χριστιανοὶ πλείονα μετριοπάθειαν καὶ συνδιαλλακτικότητα εἰς τὰς διεκδικήσεις μας.

Φρονῶ ἐν ἐνὶ λόγῳ: ὅτι ἡ χώρα μας εἶναι ἰσλαμικὸν

κράτος, ἔχον τοιοῦτον πληθυσμὸν ἐξ 75 % καὶ πλέον, ἔνθα τὸ πρωτεῖον πρόσωπον θὰ διαδραματίζεται πάντοτε ὑπὸ τῶν Τούρκων ἕνεκα τῆς κοινωνικῆς καὶ ἱστορικῆς τῶν θέσεως. Ταῦτοχρόνως πρὸς τὸ δικαίωμα, πρὸς τὸ προνόμιον τοῦτο τῶν Τούρκων ἀντιστοιχεῖ τὸ καθήκον: νὰ εὐχαριστήσωσι τοὺς χριστιανικοὺς πληθυσμούς. Εἶναι τὸ δαμόκλειον ξίφος, τὸ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας χώρας ἐπικρεμάμενον ἀπὸ ἐνὸς αἰῶνος καὶ πλέον καὶ ἐνόσφ μὴ λυθῆ, τὸ μέλλον τῆς ἡμετέρας χώρας ἔσται κλονούμενον.

Ὅπως ὑμέτερος

ΠΑΝΤΣΕ ΔΟΡΕΦ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

1. Ἐργαζόμεθα διὰ τὸν Βασιλέα τῆς Πρωσίας καὶ διὰ τὸν Τσάρον τῆς Ρωσίας.

Τὸ Drang οὐχὶ μόνον δαπάναις ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν συναρωγὴν καὶ μὲ τὴν πολιτικὴν τυφλότητα ἡμῶν ὁσημέραι βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς βαίνει πρὸς τὴν εὐόδωσίν του.

Ἡ Αὐστρία κέκληται ὑπὸ τῆς Διπλωματικῆς Προνοίας ὡς Κηδεμὸν καὶ ὡς Μεταρρυθμιστρια τῆς Ἀνατολικῆς ἀνθρωπομάζης, ὡς ἡ Ρωσία, ἡ δαμάστρια καὶ ἡ ἐκδικήτρια αὐτῆς.

Καὶ ἡμεῖς ἐπιμένομεν νὰ καθιστῶμεν αἰσθητὴν

τὴν ἀνάγκην τῆς κηδεμονίας ὅσον καὶ τοῦ μαστιγίου τοῦ δαμαστοῦ.

2. Μὲ τὴν σημερινὴν πολιτικὴν τύφλωσιν τῶν διοικούντων τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς αὐτῆς ἢ Ἱστορία μοιραίως θὰ ἐπαναληφθῇ μὲ τὰς ρωσικὰς στρατιάς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συνηνωμένων στρατῶν τῶν μικρῶν κρατειδίων καταπλημμυρούσας τὸν Αἴμον μὲ τελικὸν σκοπὸν νὰ προσκληθῇ καὶ πάλιν ἡ Τουρκία πρὸ τῆς Πρασίνης τραπέζης καὶ διὰ νὰ προστεθῇ ἐν ἔτι Διεθνὲς ἔγγραφον μετερρυθμισμένον καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπεξεργασμένον. Μετὰ τοὺς Παρισίους καὶ τὸ Βερολῖνον φαίνεται νὰ ἦλθεν ἡ σειρὰ τῆς Ρώμης.

Φρονῶ ὅτι οἱ ἐθελουφλοῦντες Ἄρχοντες τῆς Ἀνατολῆς παρασκευάζουσι μὲ τὴν πολιτικὴν τῶν τὸ πολιτικὸν μέλλον αὐτῆς ὅμοιον καὶ ἀπαράλλακτον μὲ τὸ πολιτικὸν παρελθόν της.

Ἦδη σημεῖά τινα ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται εἰς τὸν πολιτικὸν ὁρίζοντα.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΟΣΤΡΟΡΟΓΚ

Un jour viendra où les nations, comme d'honnêtes bourgeois, trouveront inouï qu'en prévision d'un différend d'affaires on ait eu jamais l'idée d'aller chez l'armurier et non chez l'avoué. Alors, la guerre aura passé à l'état de pièce curieuse au musée des idées humaines, rangée à côté du duel judiciaire, de l'épreuve par le feu, de la question de l'eau, toutes choses longtemps tenues pour naturelles, nécessaires et éternelles. L'aurore est peut être moins bas sous l'horizon qu'on ne pense.

*
**

Il n'est pas donné à tout le monde d'avoir de l'avenir dans l'esprit, mais il n'est permis à personne de n'y avoir que du passé.

Λέων Οστρόρογκ.

*

Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν τὰ ἔθνη, ὡς τίμιοι ἄστοί, θὰ κρίνωσιν ἀνήκουστον τὸ ὅτι ἐπὶ προβλέ-

ψει διαφορᾶς περὶ ὑποθέσεων συνελήφθη ποτὲ ἡ
ιδέα ν' ἀποταθῶσι πρὸς τὸν ὀπλοποιὸν καὶ ὄχι πρὸς
τὸν δικηγόρον. Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ πόλεμος
θὰ ἔχη περιέλθει δίκην περιέργου ἀντικειμένου εἰς
τὸ μουσεῖον τῶν ἀνθρωπίνων ιδεῶν, τοποθετημέ-
νος παρὰ τὴν δικαστικὴν μονομαχίαν, τὴν διὰ τοῦ
πυρὸς δοκιμασίαν καὶ τὴν βάσανον τοῦ ὕδατος, τὰ
ὅποια πάντα ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐθεωροῦντο ὡς
φυσικά, ἀναγκαῖα καὶ αἰώνια.

Ἡ ἡὺς τῆς ἡμέρας εἶναι ἴσως ὀλιγώτερον κά-
τωθεν τοῦ ὀρίζοντος ἢ ὅσον νομίζεται.

*
* *

Οὐ πᾶσι δέδοται νὰ ἔχωσι μέλλον ἐν τῷ πνεύ-
ματι· ἀλλὰ καὶ οὐδενὶ συγχωρεῖται νὰ ἔχη μόνον
παρελθόν.

ΛΕΩΝ ΟΣΤΡΟΓΚ

ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ

Paris, le 8 Janvier 1911

Monsieur,

*La fédération balkanique m'a toujours paru
une chimère en tant qu'organisation permanente;
mais elle me paraît très possible et très désirable
comme arrangement ad hoc. Les nations balka-
niques ont des intérêts antinomiques sur lesquels
ils auront fatalement à s'expliquer un jour entre
elles. Mais cette explication peut, et doit être
ajournée pour plus tard, beaucoup plus tard. Pour
l'instant, elles ont un intérêt primordial commun
celui de défendre leur indépendance et leur exis-
tence même contre un adversaire qui ne rêve qu'a-
gression, expansion et retour à un passé que l'his-
toire a aboli à tout jamais. Donc le conseil qu'on
doit donner aujourd'hui aux nations balkaniques,
se résume en ces deux mots : Unissez vous !*

*Aux Hellènes je souhaite du fond de mon cœur
de ne jamais permettre à leur courage de s'amol-
lir, et de puiser dans un passé incomparablement
glorieux de trois mille ans la certitude absolu
d'un avenir radieux sans fin.*

*Recevez, je vous prie, Monsieur, l'expression
de mes sentiments très distingués.*

M. Nordau

Κύριε,

*

Τὴν Βαλκανικὴν ὁμοσπονδίαν ὡς διαρκῆ μὲν διοργάνωσιν ἐθεώρησα ἀείποτε χίμαιραν· ἀλλ' ὡς πρόσκαιρος συμβιβασμὸς μοι φαίνεται πολὺ δυνατὴ καὶ πολὺ εὐκταία.

Τὰ βαλκανικὰ ἔθνη ἔχουσι συμφέροντα συγκρουόμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων μοιραίως θὰ δεήσῃ νὰ ἐξηγηθῶσιν ἡμέραν τινὰ πρὸς ἄλληλα. Ἀλλ' ἡ ἐξήγησις αὕτη δύναται καὶ πρέπει νὰ ἀναβληθῆ εἰς ἀπώτερον μέλλον, πολὺ βραδύτερον. Πρὸς τὸ παρὸν ἔχουσιν ἐν πρώτιστον κοινὸν συμφέρον: νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν ἑαυτῶν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ὑπαρξιν ἔτι κατὰ ἐχθροῦ, ὅστις δὲν ὄνειροπολεῖ εἰμὴ ἐπιδρομὴν, ἐξάπλωσιν καὶ ἐπάνοδον εἰς παρελθόν, τὸ ὁποῖον ἡ ἱστορία κατήγγησεν ἔσαε. Ὡστε ἡ συμβουλή, ἣτις πρέπει νὰ δοθῆ σήμερον εἰς τὰ βαλκανικὰ ἔθνη, συνοψίζεται εἰς τὴν λέξιν: «Ἐνωθῆτε!

Εἰς τοὺς Ἕλληνας εὐχομαι ἀπὸ βάθους τῆς καρδίας μου νὰ μὴ ἐπιτρέψωσί ποτε εἰς τὸ θάρρος των νὰ χαλαρωθῆ, ἀλλὰ ν' ἀντλῶσιν ἐκ τρισχιλιετοῦς παρελθόντος ἀσυγκρίτως ἐνδόξου τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα περὶ ἀτέρμονος ἀκτινοβόλου μέλλοντος.

Δέξασθε, παρακαλῶ, Κύριε, τὴν ἔκφρασιν τῶν λίαν ἐξαιρετικῶν αἰσθημάτων μου.

Δ' ΜΑΞ ΝΟΡΔΑΟΥ

ΙΩΣΗΦ ΡΕΝΑΚ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

« Je souhaite à la jeune Turquie de répondre aux espérances qu'a fait concevoir son avènement salué par les vives sympathies de la nation française. Qu'elle s'attache en la liberté comme à un pilier d'airain, qu'elle fasse de l'égalité une vérité, qu'elle se fortifie par toujours plus de justice. Et encore dans l'intérêt de la paix et de la prospérité du monde oriental qu'elle reste fidèle aux amitiés désintéressées et éprouvées de ceux qui l'ont soutenue aux jours d'épreuve ».

Joseph Renak

*

Εὐχομαι τῇ Νέᾳ Τουρκίᾳ ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς προσδοκίας, τὰς ὁποίας ἐγέννησεν ἡ ἐμφάνισίς της, ἡ χαιρετισθεῖσα ὑπὸ τῶν ζοηρῶν συμπαθειῶν τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους· νὰ προσηλωθῆ εἰς τὴν ἐλευθερίαν ὡς εἰς ἀρραγῆ κρηπίδα· νὰ καταστήσῃ τὴν ἰσονομίαν πραγματικὴν· νὰ ἐνισχύηται διὰ πλείονος αἰὲ δικαιοσύνης· καὶ προσέτι, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ κόσμου, νὰ μένῃ πιστὴ εἰς τὰς ἀφιλοκερδεῖς καὶ δεδοκιμασμένας φιλίας ἐκείνων, οἵτινες τὴν ὑπεστήριξαν κατὰ τὰς κρίσιμους ἡμέρας.

ΙΩΣΗΦ ΡΕΝΑΚ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ

LUCIEN HUBERT

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

Monsieur,

Rien ne saurait être plus agréable à un Français que de voir, à l'étranger, s'accroître le nombre des publications de premier plan rédigées dans sa langue. Mais à tous ceux qui marquent un intérêt soutenu aux questions de politique extérieure et qui suivent avec passion les formes nouvelles de la vie publique en Orient, une contribution documentaire de l'importance de la vôtre ne peut être que très précieuse. Et on ne peut que se féliciter de la part considérable que vous venez de prendre à la diffusion des vérités politiques concernant les confins sud-est de l'Europe.

À l'heure où s'accusent, avec un relief encore modeste mais néanmoins sensible, les premiers effets de la transformation introduite dans la vie de ces contrées, il est heureux que des compétences éprouvées, viennent apporter à l'opinion européenne, des précisions sur les relations réciproques des peuples des Balkans.

La Révolution ottomane a introduit dans les annales de l'Orient un fait nouveau d'une importance exceptionnelle: c'est tout un chapitre de l'histoire de demain qui s'élabore dans cet Orient, terre des particularismes: un souffle de libéralisme a passé sur les antiques rivalités ethniques et impressionné, dans le sens de l'idée d'agrégation nationale, des groupements qui jusqu'alors, soumis à une poussée centrifuge, tendaient à la dissociation et à l'isolement moral. Et il est vraiment de bon augure, que dans cette œuvre de fusion, d'où doit surgir l'unité complète de l'Empire Ottoman, figurent, au premier rang, les fils de l'Hellade. Ils apportent à la Communauté nouvelle, avec les reflets d'un illustre passé, les délicats ornements d'une pensée ouvragée et encore parfumée des senteurs de l'Hymette.

Au seuil de l'an qui s'ouvre sur les éternelles perspectives, le vœu cordial d'un Français s'adresse à tous les champions du *Risorgimento* ottoman. Puisse durant les jours à venir s'acti-

ver la tâche si noble à laquelle ils ont voué leurs énergies, et de la Grande Patrie ottomane régénérée monter vers l'azur paisible et triomphal, le bruissement harmonieux d'une ruche en travail. Nulle vision ne saurait contribuer davantage à fortifier les espoirs invincibles de la Paix.

Lucien Hubert.

*

Κύριε,

Οὐδὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἦναι εἰς Γάλλον εὐαρεστότερον τοῦ νὰ βλέπῃ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πληθυνόμενον τὸν ἀριθμὸν τῶν πρώτης γραμμῆς δημοσιευμάτων, τῶν συντασσόμενων εἰς τὴν γλῶσσάν του. Ἄλλ' εἰς πάντας τοὺς ἐκδηλοῦντας ἐνδελεχῆς ἐνδιαφέρον εἰς τὰ ζητήματα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ τοὺς παρακολουθοῦντας ἐκθύμως τὸς νέας μορφὰς τοῦ δημοσίου βίου ἐν Ἀνατολῇ δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἦναι λίαν πολῦτιμος μία διαπεπιστωμένη συμβολή, σπουδαία ὅσον ἢ ὑμετέρα. Ὅθεν καὶ δὲν δύναται τις ἢ νὰ σὰς συγχαρῆ διὰ τὴν ἀξιόλογον συμμετοχὴν, τὴν ὁποίαν ἐλάβετε ἤδη πρὸς διάδοσιν τῶν εἰς τὰς νοτιανατολικὰς ἐσχατίας τῆς Εὐρώπης ἀφορωσῶν πολιτικῶν ἀληθειῶν.

Καθ' ἣν ὥραν ἀνοφαίονται, ἐν ἀμυδρῷ εισέτι, ἀλλ' οὐχ ἤττον ἐπαισητῶ ἀναγλύφῳ, τὰ πρώτῃ ἀποτελέσματα τῆς μεταμορφώσεως, τῆς εἰσαχθείσης εἰς τὸν βίον τῶν χωρῶν ἐκείνων, εἶναι εὐτύχημα ὅτι δεδοκιμασμένα ἀρμοδιότητες προσέρχονται προσφέρουσαι εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν γνῶμην ἀκριβείας περὶ τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν λαῶν τοῦ Αἴμου.

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐπανάστασις εἰσήγαγεν εἰς τὰ χρονικά τῆς Ἀνατολῆς νέον γεγονός ἐξαιρετικῆς σημασίας. Εἶναι αὐτόχροημα κεφάλαιον ὅλον τῆς ἱστορίας τῆς αὔριον, τὸ τελεσιουργούμενον ἤδη ἐν τῇ Ἀνατολῇ ταύτῃ, τῇ χώρᾳ τῶν χωριστικῶν τάσεων· πνοὴ ἐλευθεροφροσύνης, ἐπιπεύουσα ἐπὶ τῶν παλαιῶν φυλετικῶν ἀντιζηλιῶν, ἐπέδρασεν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἰδέας τῆς ἐθνικῆς συναρμογῆς ἐπὶ συμπλεγμάτων, αἵτινα, ὑφιστάμενα τέως φυγόκεντρόν τινα πίεσιν, εἶτινον εἰς τὴν διάξυξιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀπομόνωσιν.

Καί εἶναι τῇ ἀληθείᾳ αἰσιος οἰωνός ὅτι ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ τῆς συντήξεως, ὁπόθεν μέλλει νά προκύψῃ ἡ τελεία ἐνότης τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἐμφανίζονται εἰς τὰς πρώτας τάξεις υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος, προσκομίζοντες εἰς τὴν νέαν Κοινότητα μετὰ τῶν ἀνταυγείων ἐνδόξου παρελθόντος ἀξρὰ κοσμήματα διανοίας καλλιεργημένης καὶ ἄμα ἠρωματισμένης διὰ τῶν μύρων τοῦ Ὑμηττοῦ.

Κατὰ τὰς παραμονάς τοῦ ἔτους, ὅπερ ἀνοίγεται πρὸς τὰς αἰωνίας ἀπόψεις, ἡ ὑποκάρδιος εὐχή ἐνός Γάλλου ἀπευθύνεται πρὸς πάντας τοὺς προμάχους τῆς *ὀθωμανικῆς ἀναστάσεως*.

Εἴθε κατὰ τὰς μελλούσας ἡμέρας νά τελεσιουργηθῇ ὁ τοσοῦτον εὐγενῆς ἀγών, εἰς ὃν ἔχουσιν ἀφιερῶσει τὰς ἐνεργείας των, καὶ ἀπὸ τῆς ἀναγεννωμένης μεγάλης ὀθωμανικῆς πατρίδος νά ὑψωθῇ πρὸς τὸ εἰρηνικὸν καὶ θριαμβικὸν στερέωμα ὁ ἐναρμόνιος βόμβος κυψέλης ἐν ἐργασίᾳ. Οὐδεμία ἄλλη ὀπτασία θὰ ἠδύνατο νά συντελέσῃ περισσότερο εἰς τὸ νά ἐπιρρώσῃ τὰς ἀηττήτους ἐλπίδας τῆς εἰρήνης.

LUCIEN HUBERT

ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΠΟΑ

Je crois que la nomination de Vénizelos en Grèce a apporté un grand apaisement dans la situation balkanique. Les Etats qui occupent cette région fertile en conflits ont intérêt à ce que la Grèce où règne un souverain vénéré soit gouvernée, loins des partis, par un cerveau puissant et actif, comme Vénizelos. *Je ne crois pas qu'il y ait une menace véritable dans l'état de choses actuel, si l'on respecte les droits des diverses nationalités. Et je crois que la Turquie tient en ses mains une grande part de l'harmonie du monde.* Etant l'organisme le plus puissant et le plus étendu, elle peut par sa sagesse rendre le plus grand service à la cause de la paix et de la justice internationale. C'est d'elle que nous attendons la *partie libératrice*. La Grèce peut l'y seconder; elle qui n'est pas seulement la contrée encore bien petite où tant de courage et d'intelligence sont déployés, mais aussi en Turquie et dans le reste du monde un élément de travail d'ingéniosité, de civilisation. Permettez-moi d'adresser un salut cordial à la vaillante Serbie, à la Bulgarie que je vois avec plaisir se rapprocher de la Grèce, et à la Roumanie qui, je l'espère, est assez grande et fière pour ne pas devenir une vassale de l'Allemagne. Et vous savez que mon cœur est pour toujours acquis à la Grèce, notre

mère dans les temps antiques et qui est certainement destinée à un triomphant avenir après toutes les épreuves dont elle est héroïquement sortie.

Jules Bois

*

Πιστεύω ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ Βενιζέλου ἐν Ἑλλάδι ἐπήνεγκε μεγάλην κατεύνασιν ἐν τῇ Βαλκανικῇ καταστάσει. Τὰ Κράτη τὰ κατέχοντα τὴν γόνιμον αὐτὴν εἰς ρήξεις χώραν ἔχουσι συμφέρον ὅπως ἡ Ἑλλάς, ὅπου βασιλεύει μονάρχης γεραρός, κυβερνᾶται μακρὰν τῶν κομμάτων ὑπὸ ἰσχυροῦ καὶ ἐνεργοῦ ἐγκεφάλου, οἷος ὁ τοῦ Βενιζέλου. Δὲν πιστεύω νὰ ἐνυπάσχη ἀληθινὴ τις ἀπειλὴ ἐν τῇ παρουσίᾳ τῶν πραγμάτων καταστάσει, ἃν ὧσι σεβαστὰ τὰ δίκαια τῶν διαφόρων ἐθνότητων.

Πιστεύω ὅτι ἡ Τουρκία κρατεῖ ἐν χερσὶ μέγα μέρος τῆς ἁρμονίας τοῦ κόσμου. Οὔσα ὁ ἰσχυρότατος καὶ εὐρύτατος ὀργανισμὸς δύναται διὰ τῆς συνέσεώς της νὰ παράσχη τὴν μεγίστην τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς διεθνοῦς δικαιοσύνης. Παρ' αὐτῆς δὲ ἀναμένομεν τὸ λυτρωτικὸν ἔργον.

Ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ τῇ συμπαραστατήσῃ, ὡς οὔσα οὐ μόνον ἢ νῦν μικρὰ ἐτι χώρα, ἐνθα ἀναπτύσσεται τοσοῦτον θάρρος καὶ νοημοσύνη, ἀλλὰ καὶ ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἅπανταχοῦ τοῦ ἄλλου κόσμου στοιχεῖον φιλεργόν, εὐμήχανον καὶ πολιτιστικόν.

Ἐπιτρέφατέ μοι ν' ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν γενναίαν Σερβίαν, πρὸς τὴν Βουλγαρίαν, τὴν ὁποίαν εὐ-

χαρίστως βλέπω προσεγγίζουσαν τῇ Ἑλλάδι, καὶ πρὸς τὴν Ρουμανίαν, ἣτις, ἐλπίζω, εἶναι ἀρκούντως μεγάλη καὶ ὑπερήφανος ὥστε νὰ μὴ καταστῇ ὑποτελής τῆς Γερμανίας.

Γνωρίζετε δὲ ὅτι ἡ καρδία μου ἔσαι ἀνήκει τῇ Ἑλλάδι, τῇ ἡμετέρᾳ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μητροί, ἣτις βεβαίως προώρισται διὰ θριαμβευτικὸν μέλλον παρ' ἀπάσας τὰς δοκιμασίας, ἐξ ὧν ἡρωϊκῶς ἐξῆλθεν.

JULES BOIS

PENE ΠΙΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΟΣΜΩΝ.

Monsieur et cher Confrère,

Je reponds avec plaisir à votre aimable demande.

La pensée n'est pas de moi, elle est du marquis de Villeneuve, qui fut ambassadeur du roi Louis XV à Constantinople de 1728 à 1741; elle est bien vieille, mais elle est plus actuelle peut-être que jamais; si elle a été écrite sous cette forme par le marquis de Villeneuve, elle a été depuis pensée et dite des milliers de fois par tous les amis des différentes nationalités orientales. La voici :

« Le plus grand bien qu'on puisse faire dans le Levant, c'est d'accoutumer les chrétiens à s'associer, ou à se ménager du moins les uns les autres, plutôt que de se ruiner et de se détruire réciproquement par le moyen des Turcs . . . » Cette pensée forme, par elle même, un vœu. C'est le mien. Il renferme pour tous les peuples de l'Orient, sans en excepter les Turcs, le secret du bonheur et de la prospérité dans l'avenir.

Croyez, mon cher Confrère, à mes sentiments très distingués.

*

Φίλε κύριε συνάδελφε,

Ἄπαντῶ εὐχαρίστως εἰς τὴν πρόφρονα αἰτησίαν σας.

Ἡ σκέψις δὲν εἶναι ἐμῆ, ἀλλὰ τοῦ μαρκησίου δὲ Βιλνέβ, ὅστις ἐχρημάτισε πρεσβευτῆς τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ' ἐν Κων/πόλει ἀπὸ τοῦ 1728 μέχρι τοῦ 1741· εἶναι ἄρα ἀρκούντως ἀρχαία, ἀλλὰ καὶ ἐπίκαιρος, ἴσως εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε. Ἄν ὑπὸ τὸν τύπον τοῦτον ἐγράφη ὑπὸ τοῦ κόμητος δὲ Βιλνέβ, ἐπανελήφθη ὅμως ἔκτοτε ἐν λογισμῶ καὶ ἐξεφράσθη μυριάκις ὑπὸ πάντων τῶν φίλων τῶν διαφόρων ἀνατολικῶν ἐθνοτήτων.

Ἡ σκέψις εἶναι αὕτη :

« Τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατό τις νὰ πράξῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, εἶναι νὰ ἐθίσῃ τοὺς Χριστιανοὺς ν' ἀγαπῶνται ἢ τοῦλάχιστον νὰ εὐλαβῶνται ἀλλήλους μᾶλλον παρὰ νὰ καταστρέφονται καὶ φθειρῶνται ἀμοιβαίως διὰ μέσου τῶν Τούρκων. . . »

Ἡ σκέψις αὕτη ἀποτελεῖ ἀφ' ἑαυτῆς μίαν εὐχὴν, ἣτις εἶναι καὶ ἡ ἐμῆ, ἐμπερικλείει δὲ δ' ἅπαντας τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, μηδὲ τῶν Τούρκων ἐξαιρουμένων, τὸ μυστήριον τῆς ἐν τῷ μέλλοντι εὐημερίας καὶ εὐδαιμονίας.

Πιστεύετε, φίλε συνάδελφε, εἰς τὰ λίαν διακεκριμένα αἰσθήματά μου.

PENE ΠΙΝΩΝ

ΤΖΕΛΑΛ ΝΟΥΡΗ ΒΕΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ «ΝΕΟΤΟΥΡΚΟΥ»

Il y a des puissances enfants, adultes et d'un certain âge, de même qu'il a dans la société des individus enfants, adultes et d'un certain âge. Or, les puissances balkaniques sont des enfants. Dans une chambre où il y a des enfants, il n'y a pas de tranquillité. Je trouve par conséquent le tumulte balkanique bien naturel. Ce que je souhaite, c'est de voir les enfants d'aujourd'hui devenir des adultes et être à même de comprendre leurs véritables intérêts. Par véritables intérêts, j'entends une fraternité complète et une paix non factice.

DJELAL

ΕΔΒΙΝ ΠΗΡΣ

Le besoin le plus pressant des peuples balkanique est un idéal élevé au lieu d'aspirations mesquines et étroites.

Je désire voir régner parmi eux les sentiments d'égalité et de justice au lieu des appétits de prédominance et d'extension territoriale.

Lorsque les différentes races balkaniques uniront leurs efforts pour obtenir cet idéal, les difficultés Macédoniennes disparaîtront.

Edwin Pears.

*

Ἡ μᾶλλον ἐπείγουσα ἀνάγκη τῶν βαλκανικῶν λαῶν εἶναι ὑψηλὸν ἰδεῶδες ἀντὶ τῶν στενῶν καὶ μικροπρεπῶν ἀντιποιήσεων.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω μεταξὺ αὐτῶν βασιλεύοντα τὰ αἰσθήματα τῆς ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης ἀντὶ τῶν ὀρέξεων περὶ ὑπεροχῆς καὶ ἐδαφικῆς ἐπεκτάσεως.

Ὅταν αἱ διάφοροι βαλκανικαὶ φυλαὶ συνενώσωσι τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἰδεώδους τούτου, θὰ ἐκλίπωσιν αἱ Μακεδονικαὶ δυσχέρειαι.

ΕΔΒΙΝ ΠΗΡΣ

Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Τας «Πολιτικὰς Σελίδας τοῦ 1911» ἰδιαιτέρως ἐτίμησε διὰ τῆς συνεργασίας του καὶ ὁ κ. Ν. Δημητρακόπουλος, ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐν Ἑλλάδι, γράφας περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πραγμάτων.

Ἡ ἀπρεπὴς τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς καθόλου διοικήσεως τοῦ Κράτους ἀποτελεῖ νόσημα, ὅπερ ἀνεπτύχθη καὶ ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν αὐτὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον μορφήν καὶ ἔντασιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν παρατηρήθη εἰς πάντας τοὺς ὑπὸ τοιοῦτο πολίτευμα κυβερνωμένους λαούς· μάλιστα δὲ εἰς ἐκείνους, παρ' οἷς τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα δὲν ἀνεπτύχθη ἱστορικῶς, ἀλλὰ, παρὰ τοῦ ἡγεμόνος παραχωρηθὲν ἢ δι' ἐπαναστάσεως κτηθὲν, διεδέχθη ἀποτόμως πολίτευμα μοναρχικὸν καὶ πρὸς τούτου τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν προσηρομόσθη.

Καὶ οἱ ὑπὸ τοιοῦτο πολιτικὸν σύστημα κυβερνωμένοι λαοί, ἢ συνοικειωθέντες ὑπέκνυψαν εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς νόσου ἐπὶ αἰῶνας ὅλους, καθ' οὓς ἡ ἀδιαφορία τῶν πολλῶν πρὸς τοὺς ὄρους τοῦ δημοσίου βίου ὑπέτρεφε τὴν τόλμην καὶ τὴν βίαν τῶν ὀλίγων, ἢ ἐπαναστατήσαντες κατ' αὐτοῦ ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, ἀνταλλάξαντες τοὺς ἐλευθέρους θεσμοὺς πρὸς τὰ ἀγαθὰ προσδοκωμένης ἀδιαφθόρου διοικήσεως. Ἐἴτε δὲ φαινόμενον ὅλως ἀσύνηθες ἐν τῇ πολιτικῇ ἱστορίᾳ τῶν λαῶν, ἐπανάστασις ἐκ τῆς ἀκο-

λασίας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου προκληθεῖσα, τηροῦσα δὲ ἐν πᾶσιν ἄδικτον τοῦ πολιεύματος τὸν τύπον, ἀποκλειστικῶς κατὰ τῆς βίας τῶν κομματικῶν ἐπεμβάσεων στρεφομένη καὶ ἀξιοῦσα τὴν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἐλευθέρους θεσμοὺς μεταβολὴν τῶν πολιτικῶν μεθόδων τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰ πολιτικὰ ἄρα συμβάματα τῆς τελευταίας ἐν Ἑλλάδι διετίας εἰσὶ κεκλημένα νὰ παράσχωσιν εἰς τὸν ἱστορικὸν ὕλην πολύτιμον πρὸς βαθυτέραν μελέτην τῆς ρώμης τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς υἰείας τῶν πολιτειακῶν ἀντιλήψεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ν. Π. Δημητρακόπουλος

SISMANCILIO
MECARO

SISMANGOLIO

Τιμᾶται Γρόσια 10.

